

Előfizetés:
 Egész évre 16 K
 Félévre .. 8 K
 Negyedévre 4 K
 Egy hónapra 1 K 40 f

A HIR

Egy szám
2 Krajcár
 (4 fillér)
 Budapesten és
 a vidéken

TELEFON: Szerkesztőség .. 65-91
 Kiadóhivatal és nyomda 65-92

A szerkesztésért felelős: **BRAUN SÁNDOR** főszerkesztő
 Megjelenik minden reggel 11 Kiadja A NAP Ujságvállalat

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 9

I. évfolyam BUDAPEST, CSÜTÖRTÖK, 1907 OKTÓBER 31 55. szám

A HIR 55-ik száma:

Közel a végóra!

Andrássy hálát ad az istennek, hogy közeledik a Wekerle-Kabinet kormányzásának utolsó órája

Alkotmánybiztosíték

mely fabatkát se ér. De azért megszavazza a Koalíció

Lengyel Zoltán

nyilatkozik A HIR-ben

A Kormány manővere kudarcot vallott

Vádaskodnak a tótok

Vihar a Képviselőházban

Cseh cudarság

A Reichsrathban gyalázzák a magyarokat

Orvossztrájk

lesz Aradon

Harmincezer ember orvos nélkül

Polónyi egyedül

marad. Senkise megy ellenzéke a bukottal. Torkig vannak vele

Letartóztattak

egy nagybirtokost

A Herczog testvérek észéki bűntársa

Szeged behódolt

a Kormánynak

Megakadnak

a vonatok

Nincs áruszállítás. A teherforgalom megszűnt

Ujabb leleplezés

a német arisztokratákról

Pénzválság

az egész világon

Hét riport

Távirat. Telefon

Vissza a sírba!

Fordul a mese s az oroszlanbört ime nem a számár, hanem a róka ölti fel magára. Az ámulásnak és a felbuzduló haragnak egymásba háborodó érzésével kell nézünk azt a szerepet, amelyet tegnap a képviselőház pénzügyi bizottságának ülésén játszott a nagy hulla, az eltemetettnek vélt, de még a föld alól is kikiváncózó Polónyi Géza. Megtámadta a kiegyezést, megtámadta a kormányt és vitába állt Wekerlével. Igen, megtámadta ugyanazt a kormányt, amelynek, míg élt, gonosz szelleme volt és megtámadta azt a kiegyezést, a melyet az ő legsajátosabb ideája, legteljesebben a lelkéből fakadt vágya szerint husz évre akart megkötni és megköttetni az országgal.

Amulat és harag fog el bennünket e dolog láttára. És az a felháborodás fog el bennünket, mintha azt látnánk, hogy valami hótiszta, szepőlten zászló selyme után a büntanyákból szennyes kéz nyul ki, hogy magához ragadja a szent jelvényt és magára aggassa a cedák cifraságául. A függetlenségi elvek volt kerítője, a volt cs. és kir. udvari szállító, az ország szégyene kiáll és szennyes ruháját az ellenzékiesség kristálytiszta forrásvizében akarja tisztára öblögetni.

Tiszta szándékot, őszinte meggyőződést, becsületes elvet nem várhat ebben az országban senki Polónyi Gézától, nem is vár, — menjen a maga útján, ő már megvan mérlegelve és el van ítélve. Hogy most az igazi függetlenségi elvek fogadatlan prókatorául tolja fel magát: az első pillanatra tisztában van az ország azzal, hogy ezt sem őszinte célzattal, ezt is alattomos szándékkal teszi. És keressük az okát, a minden kétséget kizáróan nemtelen okát arra, hogy így cselekedett.

A róka utja ezerfelé ágazik el, a furdalást nem ismerő lélek sötétjének éjszakáján nem tud áthatolni a tiszta szem nézése. Ki olvasta már meg, hogy hány csápja van a polipnak és ki tud belenézni a sziszegő kigyó torkába, hogy kikutassa, melyik a mérgefoga? Csak azt látjuk, hogy a polip megint felemelkedett a tenger színére, csak azt halljuk, hogy a kigyó megint sziszeg.

És amikor felháborodásunk csillapodtán gondolkozóba esünk azon, hogy mi vezethette Polónyi Gézát tegnapi szereplésében, e sötét lélek mélyén csak két indító okot sejtethünk ott lappangani. Vagy belátta és kémei útján megtudta Polónyi Géza, hogy a kormány helyzete kezd tartahatatlanná válni a kiegyezés miatt, hogy a kiegyezést még ebben a mamelukparlamentben sem lehet majd keresztül erőszakolni az ország felháborodott közvéleményének nyomása miatt és most siet, hogy első legyen a felülkerekedés népszerűségében. Ez az egyik lehetőség. A másik pedig egyszerűen az, hogy Polónyi a kormány ágense, mint volt annyi mindenféleképpen az ágense már.

Ha az első eset áll, akkor a ravasz számító, a közlegő kormánybukás hullaszagára elősompolygó sakál ezuttal tévedt a számításában és elszalasztja a prédáját. Polónyi ebben az országban akkor sem lehetne népszerű többé, ha egymagában képes volna megbuktatni a Wekerle-kormányt. Nem. Vele leszámolt mindenki, neki segítő kezét nem nyújt senki, tőle mint a bélpoklostól húzódik vissza az egészséges magyar közvélemény.

Valószínűbb a második eshetőség: Polónyi kormányágens. Annyira az ő furfangjára, annyira az ő eszejárására vall ez a taktika. „Ha Polónyi támadja a kiegyezést, akkor az a kiegyezés még sem lehet olyan nagyon rossz. Ha Polónyi az ellenzék küzdelme mellé áll, akkor ez a küzdelem már co ipso gyanus“. Arra számítanak, hogy ilyen és ehhez hasonló gondolatok fognak felmerülni a tegnapi komédia után a becsületes, de talán még ingadozó lelkekben. Oh, adta magát már Polónyi oda ennél sokkal szebb szerepekre is, váliatta ő már, ha neki úgy volt célirányos, többször is a közundort.

De akár így álljon a dolog, akár amugy, a tiszta ellenzéki küzdelem férfiai épp úgy tisztában lehetnek azzal, hogyan fogadják a Polónyi vakmerő felkinálkozását, mint ahogy tisztában vagyunk mi.

Heves küzdelmeinkben, szakadatlan harcunkban kezdettől fogva az egész vonalon szemben állunk a kormányval. A HIR zászlaja ott lobog az első csatasorban. De nemcsak el tudunk utasítani magunktól mindig minden felkinálkozó szennyes fegyverbarátságot, hanem nagy küzdelmünkben maradt még erőnk arra is, hogy távol tartjuk, megkülönböztessük magunkat mindazoktól, akik nem a becsület nevében jönnek. A darabontok álorcás orvtámadóitól csak úgy meg tudtuk különböztetni magunkat, mint a Lloyd lappangó szellemétől, a radikális név alatt bujkáló machinációk csak oly gyűlöletesek előttünk, mint a hogy felidéztek haragunkat a nemzetiségi pimaszkodások és a horvátok lázadása. Nem. Nekünk mindezekhez semmi közünk nincs, mi ezekkel elkeseredettebb harcban állunk, mint az ellanyhult, jóllakástól rest kormánypart.

És épp így nem kell a mi harcunkhoz Polónyi Géza sem. A józanul látó magyar közönség előtt fellépése nem teheti gyanussá az igazi ellenzék harcát és nem moshatja tisztára az ő kezét. Mi pedig még mint ellenséget sem láttuk szívesen, attól a gondolatától, hogy velünk együtt harcoljon, elundorodunk.

Menjen vissza Polónyi a sírjába. Hiszen elvesztette már létének egyetlen alapját: az ámitóképességét. Neki nem hisz többé e földön senki. „Minek jön az visszaakit eltemettek?“

Út a huszonnegyedik óra

A koalíciós pártok ma délután letárgyalták az alkotmánybiztosítékoknak nevezett törvényjavaslatokat. Mindent elfogadtak, gyorsan, mint a parancsolat. Andrassy kijelentette, hogy a kormány végórája közeledik!

Nem nyulnak a felségjogokhoz

A koalíciós pártok együtt voltak ma a közös falkában: a függetlenségi párt körhelyiségében, hogy letárgyalják Andrassy Gyula gróf belügyminiszter tartalmatlan és jelentéktelen törvényjavaslatait. *Wekerle* és *Kossuth* Ferenc távolmaradtak az értekezlettől, de a többi miniszter és valamennyi államtitkár jelen volt. Híven a koalíciós rendszerhez, az alkotmánybiztosítékokról szóló törvényjavaslatokat kutyafuttában elfogadták. Néhány felszólalás volt csupán, de azok sem hatottak a dolgok mélyére. Mindenki örült és gratulált Andrassynak, de egyebet gondolt: azt, hogy mégis csak könnyelmű, léha dolog ilyen javaslatokkal boldogítani ezt a szegény országot. *Andrassy* hosszasan beszélt, miközben megemlítette, hogy a király felségjogait nem akarják érinteni ezek a javaslatok. Érdekes kijelentése volt ez is:

— *Itt van már a kormányzás huszonnegyedik órája!*

És hozzátette:

— *Hála istennek!*

Jegyezzük föl, hogy ez a könnyen odavetett megjegyzés nem okozott valami örömet a honfi gondoktól gyötört képviselők között. Sokan elégedetlenek, de mukkanni is alig van hátróságuk. Különösen azért orrolnak, mert mindent meg kell szavazni. Erre célzott talán *Kmety* Károly is ezzel a nyilatkozatával:

— *Mikor alkotunk már egy olyan törvényt, melyen módosítania szabad az országgyűlésnek?*

A koalíciós pártok közös értekezletéről a következő tudósítást adjuk:

A koalíciós pártok értekezlete

A függetlenségi, az alkotmány és a néppárt ma délután négy órakor közös értekezletet tartott a függetlenségi párt körhelyiségében. A kormány részéről jelen voltak: *Andrassy* Gyula gróf, *Apponyi* Albert gróf, *Günther* Antal *Darányi* Ignác, *Jekelfalussy* Lajos és *Zichy* Aladár gróf miniszterek, *Popovics* Sándor, *Szterényi* József, *Tóth* János, *Hadik* János gróf, *Désy* Zoltán, *Meskó* László és *Mezőssy* Béla államtitkárok.

Az alkotmánybiztosítékok

A napirend első pontja a közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztéséről szóló törvényjavaslat volt. Az előadó részletesen ismerteti és elfogadásra ajánlja a javaslatot, amelyet csak részletfizetésnek tekint és kéri a kormányt, folytassa munkáját és az egész közigazgatást olyan alapra építse fel, hogy az ne legyen a központi hatalomnak eszköze.

Kmetynek minden jó

Kmety Károly a közigazgatási bíráskodás tökéletesítése szempontjából, mint örvendetes haladást üdvözli a törvényjavaslatot. Hatalmas lépés ez a javaslat az alkotmány biztosításának szempontjából, mert a törvényhatóságok mai jogállását megerősíti, az e tekintetben felmerülő kétségeket független bíróság eldöntésére bizza. Nagy fontosságot tulajdonít a javaslat közös ügyekre vonatkozó rendelkezéseinek. A törvényjavaslat szerint minden közös ügyben, amely az 1867. évi XII. törvények sze-

rint ninesen fenntartva közös kormányzatnak és közös igazgatásnak, jogában lesz a törvényhatóságoknak a bírósághoz fordulni. Szerette volna, ha a horvátországi törvényhatóságoknak is mód adatott volna arra, hogy panaszt emeljenek a magyar közigazgatási bíróságnál egyes miniszterek törvénytelen rendelkezései ellen. Végül a törvényhatóságok felirási joga tekintetében kívánatosnak tartaná, hogy ugy szabályoztassék ez a kérdés, hogy a képviselőház ilyen esetekben várja be a közigazgatási bíróság előtt folyamatban levő ügy elintézését.

Elfogadjuk!

Zakariás János elfogadja a törvényjavaslatot, de szükségesnek tartja a közszolgálatban lévő alkalmazottak szolgálati pragmatikájának mielőbb való megalkotását. *Hentz* Károly megszavazza a javaslatot, de nézete szerint az alkotmányt nem egy intézmény, hanem az intézmények egész sorozata biztosíthatja csak. *Markbreit* Gyula abban látja a törvényjavaslat nagy jelentőségét, hogy a bíróság ellenőrzése és felülbírlása alá boesátja a végrehajtó hatalom összes ténykedéseit. Ezzel az általános vitát befejezték. Ekkor a belügyminiszter emelkedett szólásra:

Andrassy beszéde

Andrassy Gyula gróf: Mivel a felszólaló t. képviselő urak mindegyike elfogadta a javaslatot, sőt nagy örömmel azt meg is dicsérte, nem fogom védeni a javaslatot, hanem csupán arra szorítkozom, hogy egy pár megjegyzésre reflektáljak.

A király jogai

Kmety képviselő urnak törvényt magyarázatát teljesen elfogadom, kivéve azt, amit a királyi intézkedésekre nézve mondott. A királyi intézkedések a dolog természeténél fogva nem valók a bíróság elé, mert nagyon *furcsa dolog volna*, ha a bíróság a király nevében semmisnek mondja ki a királyi intézkedéseit. Erdemben azonban itt is igaz van a képviselő urnak, mert közvetve ezek az intézkedések is a bíróság döntése alá kerülhetnek. Így például a *főispáni kinevezési jog abszolút királyi jog*, amelyet nem lehet panaszszal megtámadni. Ha azonban egy főispán gyakorolni akarná jogát, mielőtt beiktatták, mielőtt az esküt letette, és a törvényhatóság abban a nézetben volna, hogy ehhez joga ninesen, megtámadhatja a főispánnak minden intézkedését, amikor is érdemben a bíróság eldöntése alá kerül ez a döntés is. Ugyanígy áll a dolog a póttartalékosok behívásának kérdésével. *Kmety* kívánna a törvény hatáskörének a horvát törvényhatóságokra való kiterjesztését és azt mondja, hogy ezt kívánja a mai rendszer is. Hát ez bizonyos tévedés, mert a közigazgatási bíróság hatásköre csak bizonyos körben van ma Horvátországban kiterjesztve. Azokra nézve, amiket *Kmety* a felirati jogról mondott, az a válaszom, hogy nehéz kérdésnek tartom a felirati jog korlátozását. Olyan általános elemi jog ez, hogy azt sem időhöz, sem feltételhez kötni szerintem nem lehet. (Élénk helyeslés.) Különben is annyira más cél az, amelyet a felirat által akarnak elérni és más az, amely panasz által érhető el, hogy egyáltalában nem látok itt semmiféle aggályt fennforogni. Az országgyűlés érvényesíti a parlamentáris felelőséget, a közigazgatási bíróság pedig egyes konkrét jogszérmeket akar megszüntetni.

Az alkotmánygarancia — nulla

Zakariás János szóvá tette, hogy a szolgálati pragmatika ninesen még megalkotva. Ilyen természetű megjegyzésekkel állandóan találkozunk; általában a közönség nagy tévedésben van az alkotmánybiztosítékok természetét illetőleg. Ebből a kifejezésből: alkotmánybiztosíték, olyan fogalmat csináltak, amely egyáltalában nem egyezik e törvény céljaival.

Kmety Károly: *És Bécsben megijedtek tőle!*

Ne bántsod a felségjogot!

Gróf *Andrassy* Gyula: A trónbeszéd, a melyben az erre vonatkozó ígért foglaltatik, azt mondja, hogy: alkotmánybiztosítékképpen a törvényhatóságok önkormányzati jogát bírói védelem alá helyezzük. Mikor ezt megmondottuk, tisztában voltunk vele, mit akarunk. Ezt a javaslatot értettük, *nem pedig a fejedelmi jogok korlátozását vagy más nagy kérdéseknek végleges tisztázását*. (Ugy van!) Ez nem is lehet feladata az átmeneti kormánynak. Egész kormányzásunk célja az volt, hogy megszüntessük a konfliktust a király és a nemzet között. *Azért toltuk ki a jövőre a katonai kérdést*, hogy biztosítsuk a békét: hogyan vethetünk tehát fel most olyan kérdéseket, amelyek mindenütt a világon csak nagy küzdelmek árán voltak megoldhatók. Ez nem volt tervbe véve. A szolgálati pragmatika a legfontosabb kérdések egyike. E tekintetben teljesen egyetértünk és a kormány ki is küldött bizottságot, amelyben minden minisztérium képviselve van.

Út a 24-ik óra

Ugyanilyen az előadó urnak az az észrevétele, hogy kívánja az önkormányzat megerősítését. Én is kívánom. Konkrét ígértet abban a tekintetben, hogy a kormány ezt a nehéz és bonyolult kérdést meg fogja oldani, azért nem tehetek, mert *egész programom rövidéletű*. Bizonyos munkára vállalkoztunk és a huszonnegyedik óra — *Istennek hála* — nagyon közeleg, mert az általános választói jog volt az a javaslat, amelyről azt mondottuk, hogy utolsó ténye lesz a kormánynak és én szorgalmasan dolgozom azon, hogy azt mielőbb beterjeszthessem. Hogy azután azalatt, amíg a Ház azt tárgyalni fogja, képesek leszünk-e egy ilyen nagy organikus javaslatot megcsinálni, azt nem tudom, de mindenesetre azon leszek, hogy bizonyos előmunkálatok megtörténjenek. Köszönöm az értekezlet jóakarátát és ajánlom elfogadásra a javaslatot. (Élénk helyeslés, éljenzés és taps.)

Három új törvény

Ezután az értekezlet úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta a javaslatot.

A napirend második pontja a hatásköri bíróságról szóló törvényjavaslat, amelyet *Horváth* József (marosújvári) ismertett és elfogadásra ajánlott. Különösen kiemelve, hogy ez a hatásköri bíróság megszünteti azt az anomáliát, hogy a minisztertanács saját kompetenciájában ítélkezzék.

Sághy Gyula üdvözli a javaslatot, amelyben hatalmas lépést lát a jogállam felé. Nézete szerint ez a bíróság ilyen szűk hatáskörrel színekurának tűnnék fel és ezért az a véleménye, hogy ennek az új bíróságnak a hatáskörét ki kell majd bővíteni.

Az értekezlet a javaslatot általánosságban elfogadta.

A részletes tárgyalásnál ismertették azokat a módosításokat, amelyeket az igazságügyi bizottság javasolt. *Andrassy* Gyula gróf belügyminiszter hozzájárul a módosításokhoz. Az értekezlet a törvényjavaslatot az igazságügyi bizottság módosításaival részleteiben is elfogadja.

Az állami és törvényhatósági alkalmazottak nyugdíjviszonyosságának szabályozásáról szóló törvényjavaslatot *Czobor* László előadása után, a vármegyei közigazgatás rendezéséről szóló 1889: XXXIII. t.-c. hatályon kívül helyezéséről szóló törvényjavaslatot pedig *Hentz* Károly előadása után az értekezlet úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta.

A csernovai lázadás

Osztrák perfidia

Visontai Soma szövateszi az osztrák Reichsrathnak mai ülésén a csernovai esettel kapcsolatosan történeteket. Cseh és morva képviselők a leg-súlyosabb támadásokat intézve a magyarok ellen és a hivatalos jelentést be sem várva, közállapotainkat elferdítve, interpelláció alakjában szóvá tették a csernovai esetet. Ezt hivatalosan nemcsak vissza nem utasították, mint a magyar szuverenitás súlyos megsértését, hanem az osztrák Reichsrath elnöke a nélkül, hogy állása a legkisebb mértékben is feljogosítaná arra, részvétet fejezte ki az elhunytak és azok családjai iránt. Ezzel szerinte a Reichsrath elnöke megsértette a nemzetközi felfogást és azon magatartást, a

melylyel az egyik nemzet a másiknak tartozik. Felhívja erre a kormány figyelmét és hiszi, hogy a kormány szuverenitásunk ellen intézett eme támadást kellő eréllyel visszautasítja.

Ugron Gábor szerint ezt a kérdést nem lehet tanácskozási tárggyá tenni, mert határozat nem hozható. A tényállást kell először szabatosan ismerni, mert rövid hírlapi és távirati értesítések után állást foglalni még nem szabad. Kétségtelen, türethetetlen állapot az, hogy az osztrák parlamentben Magyarország belügyeivel foglalkozzának és megbocsáthatatlan gyávaság attól a kormánytól és parlamenti vezetőségtől, amely eltűri, hogy idegen állam belügyei egy más törvényhozás termében tüntető és gyalázkodó módon szóvátessenek. Ezt az illendőséget a magyar törvényhozás a külföldi parlamentekkel szemben mindig megtartotta, most is igyekezni fog megtartani, minden illetéktelen beavatkozást pedig módjában és hatalmában lesz visszautasítani.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter csatlakozik ahhoz az indítványhoz, hogy a kérdésben határozatot ne hozzanak. Megismerjük — ugymond — a tényállást és kötelességünket mindenestre teljesíteni fogjuk.

Meghosszabbítják az üléseket

Végül az elnök bejelenti, hogy a képviselőház holnapi ülésén indítványt nyújt be az ülések idejének egy órával való meghosszabbítása iránt. Ez az indítvány csak jövő hétfőn kerülhet eldöntés alá és csak kedden vehetik kezdetüket a délután három óráig tartó ülések.

Az értekezlet ezt a bejelentését tudomásul vette s ezzel az ülés véget ért.

Vita az indemnitás fölött

Horvátok a kormány ellen. Lucaciú László bemutatkozott. Vihar az interpelláció miatt. Kavarodás Jekelfalussy Lajos válasza körül

Nem megy olyan simán az indemnitásról szóló törvényjavaslat tárgyalása, amint azt a kormány remélte. Ma folytatták az általános vitát; mindössze két szónok beszélt: a horvát Popovics Dusán és a román Lucaciú László. Popovics Dusán lényegében ugyanazt mondotta, mint a Ház tegnapi ülésén Supilo Ferenc. Beszéde folyamán különös filologiai vita volt a szerb és horvát nyelv fölött. Popovics Dusán felszólalása után premiér volt: megválasztatása óta először szólalt fel a hirhedt belényesi képviselő, Lucaciú László. Nem olyan veszedelmes, mint amilyennek hirdették. Megroskadt, megöregedett. Szónoki készsége, érveinek frissesége a korrallal együtt meggyengült. Különbösen érdekesen, intelligensen beszélt, de — amint ezt Nagy György helyesen megjegyezte — lacfalusi rabulisztikával. Beszédének nem volt nagy hatása. Az ülés végén interpellációk voltak. Hodzsa Milán és Beniczky Ödön a csernovai vérengzés tárgyában interpelláltak. Erről lapunk más helyén számolunk be. Az ülés végén Plenics Bogdán interpellációja, Jekelfalussy Lajos válasza körül és a Ház szégyenletes lustasága miatt újabb kavarodás támadt.

A képviselőház ülése

— Október 30. —

A Ház ülést tíz órakor nyitotta meg Justh Gyula elnök. Eszrevétel nélkül hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Indemnitás

Napirend szerint elsőnek az indemnitásról szóló törvényjavaslat tárgyalása következett. Folytatták az általános vitát. Az első felszólalás horvát részről történt a javaslat ellen.

Szerbül vagy horvátul?

Popovics Dusán: Tört magyarsággal hosszabb beszédet olvas fel egy papirlapról. Kifejti a horvátoknak a kormány iránt való bizalmatlanságának okait. Azután horvátul, illetőleg szerbül folytatja.

Elnök: Ugy veszem észre, hogy a képviselő ur nem horvát nyelven beszél, hanem szerb nyelven. Az 1868:XXX. tc. értelmében ebben a Házban csak magyar vagy horvát nyelven beszélhet. A szerb nyelvet nem használhatja. Kötelességem erre annál is inkább figyelmeztetni, mert hiszen ő maga ismerte be tünnetőleg egy alkalommal a Ház ülésén, hogy a múlt esztendőben felszólalásai során a horvát helyett szerb anyanyelvét használta. Kötelességem figyelmeztetni, hogy ez törvényellenes és vagy magyarul, vagy horvátul beszéljen, különben megvonom tőle a szót. (Helyeslés a baloldalon. Zaj a horvátok között.)

Polit Mihály: Szerb és horvát nyelv között nincsen különbség. (Zaj.)

Popovics Dusán (szólanul áll a helyén.)

Elnök: Figyelmezteti, folytassa a beszédét, de vagy magyar, vagy horvát nyelven, különben megvonja tőle a szót.

Popovics Dusán (magyarul): Folytatom a beszédemet, de ezúttal — horvát nyelven.

Felkiáltások: *Tchát beismeri, hogy csalt!* — Szerbül beszélt!

Elnök: Minthogy a képviselő ur beismeri, hogy eddig szerbül beszélt, rendreutasítom.

Hoffmann Ottó: Visszaélés!

Popovics Dusán: Horvátul folytatja és befejezi a beszédét azzal, hogy a törvényjavaslatot nem fogadja el. *Jöjjenek az új választások.* Ő nem fél tőle. A horvátok örülnének neki, legalább nyilvánvalóvá lenne a horvát nemzet igazi akarata. (Helyeslés a horvátok között.)

Ezután az elnök tízperces szünetet rendelt el.

Lucaciú bemutatkozók

Szünet után folytatták a vitát.

Lucaciú László: Első felszólalása alkalmával tisztelettel köszönti a parlamentet. Mindannyian egy nagy eszményt hazaszolgálnak itt. Ez nem más, mint a legtisztább hazaszeretet. E kötelesség teljesítése a legtisztább erény; ellene vétetni bűn. Ennek kell az országgyűlési nemzetiségi párt vezéreszillagának is lenni.

Hoffmann Ottó: Olyan párt nincs!

Lucaciú László: Hogy van-e, nincs-e, ennek eldöntését Hoitsy Pálra bizza. (Zaj.) Magyarország a mi hazánk, ennek vagyunk mi szerető gyermekei. Elvben nincs semmi különbség köztünk, a valóságban pedig ellentét, sőt ellenségeskedés van. Szól Bánffyrol. Tudjuk, hogy kezelte ő a nemzetiségiakat.

Felkiáltások a függetlenségi párton: Becsületesen!

— *Éljen Bánffy!*

Lucaciú László: Részletesen foglalkozik a nemzetiségi kérdéssel. Követeli a nemzetiségi törvény végrehajtását, mert az igazi hazafiságnak csak a törvény megtartása az alapja.

Eber Antal: *Beszélgjen a memorandumról!*

Lucaciú László: Hol van már a memorandum? . . . Tovább beszél a nemzetiségi kérdésről; a fajoknak a magyar nemzetbe való beolvadásáról, általában a beolvadási rendszerről. Az oláh kivételes helyet foglal el Magyarországon. Hivatkozik Werbőczyre. Az ő törvénykönyvében a román mint „natio” van följegyezve, mint „nemzet”. Ismerteti a nemzetiségi kérdés fejlődését. Sajnálatosnak tartja és egyik fontos oknak arra, hogy a nemzetiségiakat iránt előítélettel vannak. Gyűlölik őket, haragszanak rájuk.

Farkasházy Zsigmond: *Ez nem áll!*

Lucaciú László: Bár csak így volna. Mert a béke csak a kölcsönös megértés útján érhető el. Ennek ellenére most olyan törekvéseket lát, amelyek a magyar nemzetiséget a többiek nyakára akarják erőszakolni. (Nagy zaj.) Ezt pedig talán még Bánffy sem akarta. Megrontotta a békét az újabb felfogás és különösen a sajtó.

Tolnay Lajos: Bánffy, meg a sajtó, nagyon a gyomrában van!

Lucaciú László: Andrássy Gyula gróf ama kijelentésével foglalkozik, hogy szereti a népet, de nem szereti az igazgatókat. A románok csak azok ellen igazgatnak, akik gyűlöletet akarnak itt szítani ellenük, akik pedig édes hazájukat, Magyarországot törhetetlenül hűséggel szeretik. (Nagy zaj.) A belényesi választásról beszél, amelyen az egész hivatalos világot szemben találta magával. (Nagy zaj.) Sürgeti az általános választói jogot, majd kifogásolja Apponyi népközlői törvényét. Hiszi szeretett magyar hazája érdekében, hogy el fog jönni a megértés ideje. Nem szavazza meg az indemnitást.

Interpellációk

Háromnegyed kettőkor következett az interpellációk előterjesztése. Hodzsa Milán és Beniczky Ödön a csernovai véres templomszentelés ügyében interpelláltak. Az interpellációkra Andrássy Gyula gróf és Günther Antal válaszoltak.

Felfüggesztik az ülést!

Felnégy volt, amidőn Plenics Bogdán két interpellációjának előterjesztésébe fogott. Az első interpellációját a belügyminiszterhez intézte. Azt kérdezte tőle, miért nem áll meg a budapest—bosznabrodí gyorsvonat Eszék alsó állomásán. Gyors intézkedést kért.

Az interpellációt kiadták a kereskedelemügyi miniszternek.

Plenics Bogdán második interpellációját a honvédelmi miniszterhez intézte. Kérdezi: miért nem

helyezi át Eszék a katonatisztek lakbérosztályozásáról a hatodikból a harmadik osztályba.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: Tünetet válaszol az interpellációra. Ezen kérdés elintézésének van rendes törvényes formája. Ha Eszék városa kéri az ügy elintézését, akkor foglalkozni fog a kérdéssel. Kéri vegye a Ház a választ tudomásul.

Mindössze huszonkilencen voltak ekkor a teremben. Nyilvánvaló volt, hogy a horvátok, akik mégis többségben voltak, *leszavasták volna a minisztert.* Az elnök, Rakovszky István figyelmeztette erre a körülötte álló jegyzőket.

Thorotzkay Miklós gróf (beszél az elnöki emelvényről): *Kéri a határozatképesség megállapítását.*

Elnök: *Az ülést félóra feljüggeszt.*

Husz perc telt el a legnagyobb kavarodásban. Mindenfelől összecsendítették a képviselőket.

Elnök (négy órakor): Ujra megnyitja az ülést.

Thorotzkay Miklós gróf: Visszavonta a határozatképesség megállapítására vonatkozó indítványát.

A Ház a honvédelmi miniszter választát tudomásul vette. Az ülés negyedél órakor végződött.

NYILTTÉR

E rovat alatt közlöttékert nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Tauszky Miksa fia

Tauszky Lipót Budapest.

Csakis VIII., Vig-utca 25. sz. (Saját házban). Magaselőlegek. Telefon 65—39. Magas előlegek. Legnagyobb butorszállítási költőztetési és beraktározási vállalat. Ajánlja úgy helyben és vidékre, valamint a közelgő, nyaralókba való butorszállításra jutányos ár mellett szolgálatát

Gázcsillárok

5 és 3 ágú, villanyra is berendezve, használt, de nagyon jó állapotban, azonnal eladó. Cím KERTÉSZ PÁL, Rákóczi-ut 40

ŐS-BUDAVÁRA

összes épületei

Ierombolása alkalmából az összes épületi faanyagok, cserépfödelek, deszkák, ablakok, ajtók, 100 darab villamos ivlámpa, továbbá egy Pegot-gyártmányu automobil. Nagymennyiségű Kosztümök, diszletek, stb. stb. minden a legjobb állapotban olcsón eladó. Ertekezni lehet reggel 8 órától délután 5 óráig Ős-Budavára területén a tulajdonossal

NŐI FEHÉRNEMŰEK

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig az áruházam előcsarnokában megtekinthetők. Minden darabon a legolcsóbb szabott ár látható.

KERTÉSZ PÁL, Rákóczi-ut 40.

A Népsinházzal szemben. Telefon 46—79. Szigoruan szabott árak.

A csernovai vérfürdő

Itthon a tótok, Ausztriában a csehek vádolják gyilkossággal a magyarokat. Vihar a Képviselőházban. Osztrák gázság

Elégtételt a magyarságnak!

A csernovai tótok kihullt vérével kenetik most belső és külső ellenségeink a magyargyűlölő politika kerekét. A képviselőházban két interpelláció volt ma a vérengzés dolgában. **Hodzsa** Milán, a nemzetiségiek fölháborító segédkezése mellett, mosdatlan szájjal vádaskodott, a rózsashegyi szolgabíróban vérebet szimatolt, aki ok nélkül lövette halomra a zendülőket. Ezt a hitvány rágalmat természetesen nem hagyta szó nélkül a parlament. Támadt azután erre olyan vihar, hogy az elnök kénytelen volt az ülést fölfüggeszteni. **Beniczky** Ödön higgadt interpellációja a kormány fogantatos intézkedéseit kérte a pánszláv igazítások megfigyelésére. Ugy **Andrássy**, mint **Günther** miniszterek a legenergikusabb rendszabályokat ígérték meg. Ha a magukat magyaroknak valló nemzetiségiek galád támadása megbotránkoztató volt, akkor az osztrák képviselőházban ma végbement esemény kell, hogy a legelősebb megtorlásra ösztönözzön. Egy fölünk idegen, külföldi parlamentben akadt egy párt — a csehek — amely illetéktelenül és sértően szóvátette ezt a tisztára magyar ügyet. Cseh képviselők kegyetlen barbároknak, néphóhéroknak neveztek bennünket, a nélkül, hogy a Reichsrath elnöke, ez a sikerült Lueger-kreatura, megrendszabályozta volna az oratóliákat. Interpellációban kérik a csehek, akadályozza meg az osztrák kormány a magyarok kegyetlenkedéseit. A miniszterelnök még nem felelt. A magyar kormány kötelessége, hogy elégtételt szerezzen az állam tekintélyének a cseh pimaszkodással szemben. Követeljük a megtorlást, hogy a gaz rágalmozóknek egyszer mindenkorra elmenjen a kedvük ilyen gyalázatos vádak terjesztésétől. Az ugynevezett függetlenségi párt most meggyőződhetik róla, kikkel barátkozik és kiknek tömi a zsebet, amikor megszavazza a kiegyezést.

I.

A Képviselőházban

Hodzsa interpellál

A csernovai vérengzés dolgában két képviselő nyújtott be interpellációt a képviselőház mai ülésén. **Hodzsa** Milán a tót igazgatók javára aknáztta ki a katasztrófát, **Beniczky** Ödön pedig, akinek kerületében a véres templomavatás történt, a pánszlávok lelketlen művének bélyegezte a vérbe-fójtott zendülést.

Alig fogott bele **Hodzsa** a beszédébe, több néppárti képviselő rátámadt:

— Maga idézte elő! A maga büne.

Hodzsa Milán: Visszautasítom ezt a vádat. Majd a zendülés előzményeit mondja el. A szolgabíró minden ok nélkül lövetett a népre. Az egész Ház fölzdudt:

— Hazudik! Így igazítja a népet is!

Sümegei Vilmos: Hazudik!

Hodzsa Milán: Maga hazudik! Álltam én már esendőszerűen előtt is, nem hátráltam meg.

Csitány Béla: S te még szabadon jársz?

Az elnök: Rendreutasítja **Csitányt**.

Hoffmann Ottó: Beszéljen a pofonokról! Hiszen fölpofozták.

Hodzsa Milán: Megmentettem a népet.

Hoffmann Ottó: Csak a saját becsületét nem mentette meg.

Ki kell dobni!

Hodzsa ezután lassan és körülményesen ismerteti a vérengzést. Papirlapról olvassa az adatokat, amelyekkel pánszláv agitátorok kedveskedtek neki. A Ház türelmetlenül hallgatta, mert nyilvánvaló volt, hogy **Hodzsa** ki akarja beszélni az ülést, amivel azt érné el, hogy **Beniczky** Ödön, a magyar álláspont védelmezője, nem jutna szóhoz.

Rakovszky István alelnök figyelmezteti **Hodzsa**t, hogy gyorsabban beszéljen, mert ugy

veszi észre, az a szándéka, hogy a másik interpellációt ne lehessen ma elmondani. **Hodzsa** tovább beszél.

Az elnök: Ilyen komoly és szomorú dolgokból nem illik politikai kérdést kovácsolni.

Fölkiáltások: Gyalázat! Disznóság! Visszaél a szólásszabadsággal! Ki kell dobni!

Hodzsa Milán: Az elnök ur megjegyzését visszaültem. (Nagy zaj. A néppártiak **Hodzsa** felé sietnek.)

Zboray Miklós: Ezt nem teheti! Gázság!

Az elnök: **Hodzsa** képviselő urat rendreutasítom. Ha így folytatja, megvonom tőle a szót és a mentelmi bizottsághoz utasítom.

Hodzsa Milán: Kimagyarázta a dolgot. Nem az elnöki figyelmeztetést utasította vissza, hanem a benne rejlő vádat. (Nagy zaj.)

Felfüggesztik az ülést

Hodzsa tovább beszél. Egyszer csak így kiált föl. Kérem, ki a gyilkos? Óriási láрма támadt erre. **Az elnök** folytonosan csönget. **Szerecsányi** **Hodzsa**ra kiált:

— Maga a gyilkos!

Több képviselő a nemzetiségiek közé rohan és fenyegető mozdulatokat tesz. Mások harsogva támadnak **Hodzsa**ra:

— Te vagy a gyilkos! Cinkosok! Ti láztjátok a népet.

Andrássy belügyminiszter és **Hadik** államtitkár a nemzetiségiek közé mennek és csitítják őket. A zürzavarban **az elnök** öt percre fölfüggeszti az ülést.

Andrássy felel

Szünet után **Hodzsa** röviden előadja interpellációját, miután **az elnök** figyelmeztette a Házat, hogy legyen esőndben, különben ismét fölfüggeszti az ülést.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter nyomban válaszol. Már maga az a tény, hogy a diplom fölszentelését csak Hlinkának akarták megengedni, lázadás.

Vlád Aurél: Hlinkával juszticmord történt. **Az elnök** ezért rendreutasítja **Vlád**ot.

Zboray Miklós: Komisz, alávaló nép vagyok. Még véditek.

Erre ismét láрма kerekedett. **A képviselők** a nemzetiségiek felé támadtak.

Andrássy Gyula gróf: A esendőséget közörről fogadták. Erre a esendőséget és nem a szolgabíró utasítást adott, hogy löjjenek. Bemutatja **Hodzsa** lapjának a belnyesi választásról közzétett cikkét, amelynek számos mondatában meg lehet találni az igazat. Ezt mondja a többi közt: „Csak hogy a románok nem sajnálnak egy kis vért is azért, hogy győzzenek. Mi nem áldozunk vért, azért rosszabb a helyzetünk a románokénál.”

— Te vagy a gyújtogató! Gyilkos vagy! — kiabálták **Hodzsa**nak minden oldalról.

Andrássy Gyula gróf: A vizsgálatot szigorúan fogja vezetni s ha az eredménye más lenne, mint a mit az első jelentések mondanak, nem riad vissza a megtorlástól.

Hodzsa Milán és a nemzetiségiek kivételével a Ház a választ tudomásul vette.

Beniczky kérdései

Beniczky Ödön a pánszláv igazgatóknak tulajdonítja a csernovai vérengzést. A tótok főleg a katolikus plébániákat gyűlölik. Kérdi a belügyminisztert, hajlandó-e eltérni külföldi igazgatók bujtogatásait? Hajlandó-e a hazaellenes tót lapoktól a postai szállítás kedvezményét megvonni, illetőleg ezt kieszközölni? Hajlandó-e a veszélyeztetett felvidéki községekbe magyar lovasezredeket kirendelni? Kérdi az igazságügyminisztert, hajlandó-e a *Szlovenszky Tyzdenik* és *Narodny Noviny* című tót hetilapok üzelmeire a kir. ügyészségeket figyelmessé tenni?

Günther Antal igazságügyminiszter: **Andrássy** nevében is válaszol. Az igazgatókat meg fogják büntetni, a külföldi lapokat kitiltják, karhatalmat rendelnek ki minden esetben. A választ a Ház tudomásul vette.

II.

A Reichsrathban Panaszkodnak a csehek

A magyarországi nemzetiségi népmítók osztrák cinkosai kapva-kaptak a csernovai esetben és világrengető kázust akartak csinálni belőle. A cseh képviselők a barbárság és gyilkosság vádját harsogják ellenünk, azzal a hitvány számitással, hogy a rágalmozók és hazugságok a külföldön hiteltre találjanak. Az osztrák képviselőház mai ülésén **Schilling** és **Hruban** képviselők interpellációt intéztek a miniszterelnökhöz a csernovai vérengzés ügyében. Az interpelláció előbb tendenciózus elferdítésekkel leírja az eseményeket s kiemeli, hogy a tömeget nem szőlították föl az eloszlásra, e helyett sortüzet adtak, azután ezeket mondja:

— E borzasztó eseményre és ama körülményre való tekintettel, hogy éppen az osztrák-magyar kiegyezés kérdése van szóban, ez az esemény pedig *kétségkívül befolyásolhatná a cseh képviselők állásfoglalását* a kiegyezés kérdésében, azt kérdezik az interpellálók, vajjon hajlandó-e a miniszter akár közvetlenül, akár a *külső-miniszter közvetítésével* közvetve hivatalos jelentést tenni arról, hogyan történtek a csernovai események, vajjon megbüntették-e a bűnösöket. Hajlandó-e továbbá a miniszterelnök a magyar kormányt fölkérni, hogy a *szláv nép és a nem magyar néptörzsekkel üzőt hasonló kegyetlenkedések* Magyarországon végleg kiküszöböltessenek.

Az interpelláció fölolvása közben számos közbekiáltás hangzott el, főleg a csehek részéről, akik fölháborodásukat fejezték ki.

— Hamba! Pfüj! Magyar kulturátlanság! Botránygazdálkodás! Akár csak a barbárok! — ordították a radikális és klerikális csehek.

A magyar iga

Ezután **Zahradnik** dr. képviselő szólalt föl, a vérengzés részleteinek ismertetése után ezt mondta:

— Pártom tagjai és az összes szláv képviselő nevében, (Élénk helyeslés és taps), de a tisztelt Ház összes becsületesen gondolkozó képviselőinek, sőt a *civilizáció* nevében is (Helyeslés), kérdezem az elnök úrtól, vajjon hajlandó volna-e az e hónap 28-iki jegyzőkönyvében legmélyebb sajnálatunk, (*Bianchini* képviselő: fés fölháborodásunk!) legmélyebb részvétünknek, nem csupán a csernovai szerencsétlen áldozatok, hanem az összes nem magyar népeknek, akik a magyarok borzasztó igáját nyögik, helyt adni és ezzel a jegyzőkönyvet kiegészíteni. (Élénk helyeslés és taps.)

Weisskirchner elnök fölszólítja **Zahradnik** képviselőt, hogy a házszabályok értelmében járjon el. Ő a jegyzőkönyvhöz jelentkezett s mégis az elnökhöz intézett kérdést. A jegyzőkönyv már el van fogadva. A maga részéről csupán *legmélyebb részvételt* fejezheti ki a katasztrófa áldozatai iránt. Helyeslés hangzott föl a Házban és áttértek az irományok fölolvására.

A cseh képviselő mai interpellációja és a nyomában járó beszéd nem egyéb provokáló beavatkozásnál, amelyet egy pillanatil sem szabad felelet nélkül hagynunk. Ha **Beck** bárónak és **Lueger** barátjának, **Weisskirchner** urnak nem volt elítélő szava erre a nemzetközi jogot arcucsapó merényletre, ugy a magyar kormányra hárul a kötelesség, hogy a cseh komiszkodásért elégtételt vegyen. Csehországnak, minden egyébtől eltekintve is, vajmi kevés jogeime van arra, hogy bennünket a nemzetiségi türelmességből leckéztessen. De a mi parlamentünkben mindig volt annyi illemudás, hogy nem avatkozott be Ausztria belső dolgaiba. A csehek most ismételtén ütök bele az orrukát a mi ügyeinkbe. Mikor üt rájuk a magyar?

„Betyár Kormány“

A Reichsrath mai ülésén nemcsak az interpelláció alkalmából gyalázták a magyarokat. A kiegyezési tárgyalások során felszólalt **Mazarik** tanár, a híres liberális képviselő és a magyarországi tótok ügyéről szólott. A cseheknek, — ugymond — nem szabad a magyar sovinizmus-sal szemben két millió tótot magára hagyni. Kötelességünk — ugymond — kijelenteni, hogy az amit a magyarok a *mi tótjainkkal* cselekesznek, az nem emberies többé. (A csehek tapsolnak.)

Éz a magyarosító politika, amely a nemzetiségeket demoralizálja és az örvény szélére juttatja, sok millióba kerül s ez az oka Magyarország pillanatnyi rossz pénzügyi helyzetének. (?) A magyaros és nem „magyar“ kormány (Főkialtások: *Betyár kormány!*) ezt leplezetlenül be is ismeri. (?) Mindenütt kezdik érteni Björnson és Tolsztoj Magyarországra vonatkozó irásait. A magyar állameszmével szemben a német-cseh békét kell megerősíteni.

III.

Rózsahegyen

Szaporítják a csendőröket

A csernovai vérfürdő borzalmasságai állandó izgalomban tartják a kedélyeket. A rózsahegyi szolgabíró a város környékén lévő gyárak munkásai között nyugtalanságot vett észre s ezért arra kérte az alispánt, hozasson több csendőrt a rendőri szolgálat elvégzésére. Tegnap még ötven csendőr érkezett Rózsahegyre. A törvényszék tizenkét embert tartóztatott le izgatásért. Mozgalom indult meg az áldozatok elárvult hozzátartozóinak fölsegítésére. A főispán hét testvérnek, akik árván maradtak, kétszáz korona segítséget utalványozott ki.

POLÓNYI leforrázva

Irtózik tőle a párt
Utálja a Kormány
Orrolnak rá a Sasok

Kellemetlen szaga van a politikai világ levegőjének, amióta Polónyi Géza tettekkel tényező akar lenni a parlamentben s az ő ezükebb hazájában: a függetlenségi pártban. Mindkét helyen megvetik, mert tisztában vannak jellemének foltjaival, természetrajzának torz vonásaival. Az ex-miniszter végső elkéseregésében arra szánta magát, hogy elárulja a kormánytítkokat, amelyek birtokában vannak, — azonkívül ellenzékét akar toborozni a kiegyezésnek, melyről nem ő felelt fel először, hogy rossz, Magyarország érdekeit mélyen sújtó, csapnivaló megegyezés az osztrák ellenséggel.

Polónyi sohasem volt őszinte, önzetlen hazafi, ma sem az. Tehetetlen vergődésében — avagy Wekerle megrendelésére? — most egyszerre lép fel, mint aki meg akarja menteni a nemzetet. Alávaló, rut komédia ez, méltó a nyilvános házak hirhédit fiskálisához. A nemzet, vegye ezt tudomásul Polónyi, nem kér az ő honmentéséből. És rosszul számít Wekerle ágense, ha azt hiszi, hogy akad bárki is ebben az országban, aki követné őt rejtelmes, sötét utjain. Mi a magunk részéről eleve visszautasítjuk Polónyi Géza politikai kalózkodásait. Áruljon egy gyékényen azokkal, kik a nüanszokból élnek, kik máról-holnapra változtatnak politikát csengő ellenszolgáltatások fejében. A konjunktura-politikusok vele tarthatnak, de azokra a becsületes férfiakra, kik a függetlenségi pártot odahagyták a kiegyezési országosulás miatt, hiába számítana Polónyi. Nagy csápjait hasztalan terjeszti ki: követői nem akadnak, hármennyire is óhajtaná. A függetlenségi párt bomlásnak indult, — a nagy kiválások csak ezután következnek, — mert a 48-asokkal közös bankot és magasabb kvótát akar megszavaztatni a kormány. Erre pedig komoly, hazáját igazán szerető képviselő nem vállalkozhatik. De Polónyival nem fognak tartani sem a már kilépettek, sem az ezután kilépők. Mert ő főnkretesz minden becsületes akciót, megméltelyez mindenkit, akihez közel

furakodhatik. Az arravaló jogot pedig, hogy komolyan számba vétessék, eljátszotta. Számára nincs föltámadás.

Wekerle paktál?

Polónyi Géza még maga sem tudja, hol és miképpen folytassa a pénzügyi bizottságban tegnap megkezdett akcióját. Nem tudja, hogy a Házban szólaljon-e fel, vagy előbb a függetlenségi pártban helyezze el senkinek nem ártó petárdáit. A párthoz azonban nem tud hozzáférni, mert a pártértekezlet, ahol felszólalhatott volna, ma elmaradt. Polónyi arra számított, hogy azok a képviselők, akik miniszter korában gárdájában voltak, most is kitartanak mellette és követni fogják az ellenzékbe. Ebben a várakozásában keservesen csalódott. A pocsolyába merült, megbélyegzett embertől tartózkodik mindenki. Régi hívei kerülnek a legjobban. Tudni sem akarnak róla.

Hogy a függetlenségi pártban miként vélekednek Schönberger báróné barátjának legujabb szerepléséről, azt élénken jellemzi egy nagytekintélyű függetlenségi képviselő nyilatkozata, amelyet ma este tett *A Hír* tudósítója előtt.

— A pártban nem veszik komolyan Polónyi tegnapi szereplését, annyira, hogy ma este a pártkörben mindenről szó esett, csak a Polónyi tegnapi beszédéről nem. Pártunk tagjai a legsúlyosabban itélik el, hogy Polónyi Géza szerepelni akar és úgy a párttal, mint a kormánnyal szemben a *legrutább hátlátlanságnak minősítik*, hogy most ellenük fordul, holott ők a Schönberger báróné botránya ügyében és a *Lengyel Zoltán* támadásai ellen saját népszerűségük rovására megvédelmezték. Azt nem lehetett megakadályozni, hogy Polónyi be ne tolakodjék a bizottságokba, de az aljas eszközöket, melyekkel harcol, mindenki elítéli. Különösen azt a kvalifikálhatatlan eljárását, hogy a minisztertanács titkait nyilvánosságra hozza.

Igy vélekedik Polónyiról a függetlenségi párt. Érdekes, hogy vannak olyanok is, akik azt hiszik, hogy Wekerle Polónyi szerepeltetésével akarja leszerelni az ellenzéki mozgalmat. Nem lehetetlen, hogy a miniszterelnök megállapodott a mindenre kapható Polónyival abban, hogy legyen ellenzéki és ezzel eleve *kompromilláljon* minden ellenzéki pártalakulást. Ha tényleg így számítanak: Wekerle is, Polónyi is alaposan fognak csalódni.

Polónyi a 48-as Klubban Kártyázott és nyert

A koalíciós pártok értekezlete után kinos meglepetés érte a függetlenségi pártkört. Megjelent Polónyi Géza és egészen komolyan embert keresett, aki vele szóba áll. A képviselők menekültek előle és fölháborodva mondták, hogy erre a megtiszteltetésre a történetek után valóban nem számítottak. De Polónyi ur makacs volt. Addig kószált a termekben, mgi végre a társalgóban elesipte *Jekelfalussy* minisztert. Az öreg katona, mint mindig, ezuttal is udvarias volt. Savanyu arccal fogadta el a kellemetlen vendég ajánlatát, hogy játszanak néhány parti alsóst. Harmadiknak *Eitner* Zsigmondot fogta meg Polónyi, akinek — ugylátszik — a kártyában nagyobb szerencséje van. Néhány játszma után 4 korona 32 fillért nyert. Mi ez, gondolta Polónyi, a fővárosi zsiros falatokhoz képest? Azért mégis meg volt elégedve. Eleven miniszterrel ült egy asztalnál...

Haragszanak a Sasok

Polónyi Géza már napok óta várta a képviselőház pénzügyi bizottságának keddi ülését, mert elhatározta, hogy ekkor nagy kirohanást intéz a kiegyezés ellen. Megbeszélte a dolgot a Sas-kör néhány vezető emberével, kiket bizalmas értekezletre hívott magához. Előadta, hogy mi a terve, de természetesen elhallgatta előt-

tük, hogy tulajdonképpen miket akar mondani. Ezért aztán meg is haragudtak a Sasok. Tegnap este ugyanis, a pénzügyi bizottság ülése után Polónyi megjelent a Sas-körben és elbeszélte, hogy kirohant a kormány ellen. A belvárosi választók közül többen erősen kifakadtak Polónyi ellen, mire ő, farizeuskodva és nagyhangon így szólt:

— *Én mindent a kormány érdekében tettem.* Felszólalásommal is az volt a céloim, hogy tisztázzam a helyzetet. Ha a képviselőházban esetleg szót kérek a kiegyezés ellen, ezt is a kormány, a nemzet érdekében fogom tenni.

Ez a neveltséges beszéd nem hatott. Senki se vette komolyan, nem hittek Polónyinak, *ki nem akar kilépni a függetlenségi pártból.* Egyre azt hangoztatja, hogy a kvótaemelés s a kiegyezés megszavazását nem szabad pártkérdéssé tenni.

A kiegyezés a pénzügyi bizottságban.

A pénzügyi bizottságot holnap, esütörtök délelőtt tíz órára hívták össze, hogy a kiegyezési javaslatokat folytatólágosan tárgyalja. A képviselőház ülésére való tekintettel azonban a bizottság csak holnap délután öt órakor ül össze.

Horvátok és nemzetiségiek. A horvát képviselők föl akarják szólítani Wekerle miniszterelnököt, hogy terjeszse a parlament elé azokat az aktákat, amelyek a horvátoknak a külfölddel való összeköttetésére vonatkoznak. Az indemnitási vita során föl fog szólalni *Roics* volt közoktatási osztályfőnök is, aki Wekerlénak a magyar iskolák üldözésére vonatkozó fejtegetéseire reflektál. A *nemzetiségi klub* mai értekezlete a képviselőház ülésén lefolyt turbulens jelenetekkel foglalkozott. A társaság a szőlásszabadság megsértését látja a magyar képviselők viselkedésében.

Szeged behódolt. A szegedi ál függetlenségi ma fényesen levizsgáztak a mameluk-meggyőződésből. A városi közgyűlésen *Végman* Ferencnek, a Bánffy-párt elnökének azt az indítványát, hogy a kiegyezés ellen tiltakozzék Szeged népe, elvetették. *Becsey* Károly képviselő azzal érvelt, hogy a kiegyezés nem jó ugyan, s önálló bank sincs, de az ország érdekében meg kellett kötni. A tiltakozó fölirat mellett harmincöt, ellene *Polevanyolcan* szavaztak. Vajjon ma is azt mondaná-e Kossuth Lajos, hogy „Szeged népe nemzetem büszkesége“?

Közérzésünk a legtöbb esetben azért rossz, mert emésztő-szerveink, u. m. a **gyomor-, máj- és bél-rendszer** működésüket nem végezhetik rendesen. Hogy e szervi bántalmakat fájdalom nélkül és biztosan elkerülhessük, használjuk a kipróbált és orvosok által előszerzetettel ajánlott világhírű

„CALIFIG“ háziszert,

melyet a „California Fig Syrup Co.“ a legtükéletesebb módon készít s a mely világhírré tett szert.

Kapható minden gyógyszerertárban. Egy nagy üveg ára 3.— K, kis üveg 2.— K. Főraktár: **Török József** gyógyszerertára Budapest, VI., Király-utca 12.

A HIR

ÁLLATOK kerestetnek Pestre!

500,000 korona az új állatkertnek.
Kapnak már koncessziót új vo-
nalakra a villamos társaságok.
Affér a társalgóban. Vár-
junk még a kenyérgyárral!

Ma adakozó kedvében volt a város. De amikor bőkezűek a városatyák, akkor a leghálátlanabbak. Csaknem egyhangulag megszavazták az állatkert számára 500.000 koronát, de ugyanekkor megfélemlítettek az állatkert egyetlen világvárosi pontjáról, ahol pedig szalmaözvegyességük nem egy szép estét töltötték városunk atyái. Mindenre jut hely az új állatkertben, lesz ott vendéglő, pálmakert, cirkusz, vurstli, sőt talán állat is, csak éppen Ósbudavártól fosztják meg a fővárost. Elég kár: Ugy dukált volna, hogy ne csak a vurstlit, de a nyári esték pompás szórakozóhelyét is pártolásba vegye hosszú beszédében *Vászonyi Vilmos, Hecht Ernő, Kosza Jenő, Földes Árpád és Heteés Antal* próbálták a tanácsi előterjesztés módosíttatni, de hiába: a többség nem sokalta az ötszáz ezer koronát s most már — állatok kerestetnek Pestre!

Nem egészen ilyen simán, de keresztülment a városi villamos kápolnatéri vonalának meghosszabbítása is. Egy éve éppen a nagy villamosstrájkunk s lám, már átlukasztotta a város a társaságokkal szemben szegzett ultimátumát. Persze egy kis szociális körítéssel. *Glücksthal Samu, Preyer Hugó is, Heltai Ferenc* is sürgette a tisztesebb tarifát, a munkásjegyeket, de ennél még tán előbb lesz állat is a pesti állatkertben. *Pető Sándor* meg is sürgette Heltait, hogy ha van ideája, elő vele. Végül *Bárczy István* polgármester ígérte meg, hogy belenyul majd a vasúttársaságok darázs-fészkébe s a közgyűlés föloldotta az új koncessziók tilalmát.

Azonban a villamis szikra a társalgóban pattant ki igazában. Közgyűlés után *Ehrlich S. Gusztáv* keményen összeszóllalkozott *Heteés Antallal*. Röpködtek az imparlamentáris kifejezések s a sértések már-már telegességgé fajultak, amikor *Biró Henrik* és *Füredi Mór* közbeléptek. Az afférnek folytatása lesz a bíróság előtt.

Egyébként választás is volt ma. A II. kerület előljárójává megválasztották dr. *Kiss Ferencet*, tanácsjegyzökké dr. *Berczel Jenőt* és *Bodál Edét*. Elintézetlen maradt azonban a napirend tekintélyes része, köztük a kenyérgyár dolga is. Mindez marad a jövő ülésre. Addig legalább még fölmeleg pár fillérrel a pesti kenyér ára.

A trónörökös Keszthelyen. *Ferenc Ferdinánd* trónörökös ma reggel hét órakor nejevel és *Rumerskirch Károly* báró százados szárnysegédjével *Keszthelyre* érkezett. A trónörökös pár *Festetics Taszilo* gróf vendége. A gróf feleségével és *György* fiával várta a vasutnál a feleséges párt. A város lobogódiszben fogadta az érkezőket és az utcákon mindenfelé lelkes ovációkban volt részük. Ma a közeli *Vörös-re* rándult a főherceg, ahol fácánra vadászik. *Ferenc Ferdinánd* holnapután elutazik és a jövő hó elején ugyancsak fácánvadászatra ismét *Keszthelyre* érkezik.

Kidobta az albérlője. Ilyen címen közölte *A Hír* mai száma *Gombkötő Kornélia* panaszát, a mely arról szólt, hogy az albérlője, *Strassmann Viktor* tettleg inzultálta és két hét óta nem eresztja a lakásába. *Strassmann Viktor* most annak kijelentésére kéri föl *A Hír-t*, hogy ő a panaszos asszonyt nem inzultálta. A feleségének volt szóváltása vele, mert október elseje helyett huszonharmadikán mondott föl nekik. Az asszonyok vitájába ő nem avatkozott. A rendőrség különben ma beszűntette a *Gombkötő Kornélia* panasz folytán ellene megindított eljárását.

Megakad a forgalom!

Ujabb nagy válság fenyegeti az országot. Vaggonhiány az Államvasutak összes vonalain. Nem szállítják a szenet. A lisztet és egyéb árut sem. Visszaélés, bűnös gondatlanság és panama derül ki mindenfelé. Rettegnek a kereskedők

Pár héttel ezelőtt *A Hír* több cikkben is foglalkozott a vaggonhiánnyal és következményeivel, köztük a szénhiánnyal. A hivatalos körök büszkén kiáltották ki azután, hogy a vaggonhiány megszűnt és gazdasági válságról, amely azt nyomon követné szó sem lehet. De most kétségtelenül megállapíthatjuk, hogy a nagyjelentőségű bajokat nem orvosolták, a közönséget és az üzleti világot megtévesztették, zsufolásig tele vannak csaknem az összes vasúti állomások raktárai s a szállítás egyre inkább lehetetlenné válik, mert vagon nincs.

Közhirre tették, hogy az Államvasutak vagy ezer teherkocsit rendeltek. De a gyárak, — amint a minap kiderült — csak februárban, esetleg még jóval később tudják átadni az új vagonokat. Így hát egész télen át tartani fog a kocsihány. A Ganz-gyárban kijelentették, hogy a náluk rendelt kocsik egy részét már átadták az Államvasutaknak, de ez a mennyiség — úgy látszik — egyáltalán nem fődözi a szükségletet.

A szállítandó termények óriási tömege vesztegel a raktárakban és a nyílt pályákon. A vasutaknak legalább kétezer vagonra volna még szükségük. Szolnokról, Debreczenből, Kolozsvárról, Szegedről jelentik *A Hírnek*, hogy lisztet és egyéb árut nem képesek továbbítani. A debreczeni *István-gözmalom* bejelentette, hogy ha két napon belül elég kocsit nem kap, kénytelen lesz arra, hogy üzemét beszüntesse s kétszáz munkást elbocsásson. Így vannak sok más helyen is.

Jellemző, amit ma este *Fiuméből* telefonáltak. Ott ebben a hónapban már kétszer beszüntették az áruforgalmat is, ami a vaggonhiány következtében. A kereskedelmi és iparkamara mai ülésén egyhangulag elhatározták, hogy tiltakozó följelentést intéznek az Államvasutak igazgatóságához meg a kereskedelmi miniszteriumhoz és hasonló állásfoglalásra hívják föl a többi kamarákat. Egyben följelentik a fiumei raktár-részvénytársaság szerződése dolgában, amely december végén lejár s most alkalom lesz rá, hogy kivégye a magánkezelésből.

Budapestben általános a panasz. A *Gizella-gözmalom* igazgatója például kijelentette ma, hogy óriási károkat szenvednek az egyes malmok. De a szénhiány is nemsokára megjön. A bányák redukálták a szállítást a vaggonhiány miatt. Egy másik nagy terménykereskedő cég főnöke elmondta, hogy áruik tizenöt-husz vidéki városban régóta vesztegelnek. Az állomány mindenfelé növekszik, a legnagyobb cégek hasztalanul fordulnak a vasúti direktióhoz, még csak választ se kapnak. Már is ezeket kitevő raktárdíjban jelentkezik a veszteség. Egész seereg tekintélyes cég ugyanezt panaszolja. Az államvasutakon építkeznek s a kevés vagon nagyrészt is az építésre való anyag szállítására használják föl. Kapkodás, tehetetlenség, javítás helyett rontó intézkedések itt is, ott is. A vaggonhiány lesz az, ami egészen a gazdasági krízisbe dönti ezt a szerencsétlen országot.

Háromszáz ezer koronás család. A Belső Takarékpénztárnál egy évvel ezelőtt *Vorlicsek* Frigyes gyakornok vakmerő csalást követett el. Utánnoza *Ellbogen* Károly földbirtokos aláírását, felvette annak háromszáz ezer koronás betétét. A bűne rájötték s *Vorlicsek*et büntetésével, *Döbrössy Jenő*vel együtt letartóztatták. A Kuria ma foglalkozott az ügygel s helybenhagyta a táblai ítéletet, amely *Vorlicsek*et három évi, *Döbrössy* két évi fegyházra ítélte el. *Döbrössy*, akit súlyos betegsége miatt véltője, dr. *Balogh N.* Imre kérelmére az igazságügyminiszter szabadlábra helyezte, állítólag a halállal vívódik.

GYILKOS BORBÉLY

Egy férj szerelmi drámája

Gyuresik Mihály borbély, aki a Pala-utca 8. száma alatt lakott a családjával, ma későn este beállított *Moldvay Zsófia* tizenötéves leányhoz az Orvos-utca 2. száma alá és gyilkos merényletet követett el a gyanútlan teremtés ellen. Aztán magára lőtt a férfit, de nem talált a golyó s gyorsan lefoglta a házbeliek, mielőtt a lövöldözést folytathatta volna. A leány haldokolt már, amikor a Szent János-kórházba vitték, a merénylő pedig a rendőrség börtönébe került.

A borbély nő ember, családapa léte bele-szeretett a tizenötéves leányba és házassági ajánlatot tett neki.

— Elválok a feleségetől, — mondotta — és tejjben-vajban fogom magát fűrésztelni.

— Öreg már hozzám képest, nem illünk össze, felelt *Moldvay Zsófia* és nevetve odébbszaladt. Apjának, aki lakatosmester, elmondta az esetet, mire az apa megüzente *Gyuresik*nek, hogy letöri a derekát, ha nem hagyja békében a leányát.

A borbély ma ismét ajánlatot tett a fiatal leánynak, akit váratlanul látogatott meg a lakásán.

— Tudja meg, — szólt izgatottan — hogy megőrülök, ha magát más ember csókolja. Enyém lesz, vagy senkié.

A leány elutasító választ adott ezuttal is. *Gyuresik* vérben forgó szemmel támadt rá s közvetlen közelből a gyomrába lőtt, kétszer egymásután.

Az elvakult ember jajveszékelt, amikor látta, hogy a leány összeesik és keservesen sirt a kihallgatása alkalmával is. Az ügyeletes tisztviselő le-tartóztatta.

Irodai munkacérek képzése. Az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület november elején új magyar és német gyorsírási tanfolyamokat nyit délelőtt, délután avagy este választható tanórákkal, amelyek díjtalan gépirás- és magyar s német fogalmazás oktatással kapcsolatosak. Ezenkívül új könyvvitel és francia nyelvi kurzus is nyílik. Az elnökség figyelemzteti a közönséget, hogy az egyesület elnevezéseit („Országos” és „Gabelsberger Szakiskola”) valamint „Parlament” című állandó kihirdetésének szövegét pár hónap óta megtévesztő módon utánozzák. Az egyesületi tanfolyamokat kizárólag a Liszt Ferenc-tér 10. sz. alatti Gabelsberger Szakiskolában tartják.

Helyreigazítás. *Szesztrich Elek* annak a kijelentésére kérte föl *A Hír-t*, hogy ő nem posta- és távirdekiváltó, mint az a *Legendakőr Murány gróf körül* című cikkünkben tévesen írva volt, hanem a poprádi posta- és távirdehivatal kiadója.

A közönséghez. Egy szerencsétlen uriaszony, bírósági végrehajtó özvegye, legnagyobb nyomorban él a fővárosban, néhány nap múlva három kis gyermekével együtt a lakásából is kiteszik. *A Hír* olvasóinak jószívűségéhez fordul. Minden kis támogatásért öröklőn hálás lesz. A címe: özv. S. G., Murányi-utca 26. szám, III. em. 32. ajtó.

FERENC JOZSEF KESERUVIZ páratlan használatos.

Várandós állapotban

lévő anyáknak nincs jobb barátjuk, mint a SCOTT-féle Emulsio. Testi gyengeség és bágyadság ha kinozza őket, úgy a SCOTT-féle Emulsio ép oly csodálatos, mint kielégítő hatással van.

Új erőt és új életkedvet

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük figyelembe venni.

kölesönöz a SCOTT, mintha varázsital lenne. De még több örömet okoz a szülőknél, ha a csecsemő megszületik, mert egészséges színében és erős formában a szülők különösen gyönyörködnek. Ez onnan van, mert az anya által bevett SCOTT-féle Emulsio a gyermeket is táplálta s erő tette, szóval mindkettőre a legkellemesebb hatást gyakorolta.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható a gyógyszertárakban.

TÁVIRAT TELEFON

Letartóztatott nagybirtokos A zombori Herczogok büntársá

Eszék, október 30.

Fischer Samu állítólagos zombori nagybirtokost, ma család vádjá miatt itt letartóztatták. Fischer, aki dussgazdag embernek mondta magát, 11 német parasztot rábirt arra, hogy a Frank Izidor eszéki nagyvállalkozótól Cacineben vásárolt birtokokat egy millió koronáért eladják. Fischer megjelent a birtok átvételére, de 15.000 korona készpénz helyett ily értékben kiállított adóleveleket adott. A parasztok ebbe nem akartak belemenni, de ez nem gátolta Fischert abban, hogy az erdőirtáshoz és a leltárba felvett felszerelések eladásához ne kezdjen. A megcsalt parasztok följelentésére Fischert letartóztatták. Fischer ellen többen család miatt tettek feljelentést. Hir szerint a letartóztatott család összeköttetésben áll a Zomborból megszökött Herczog testvérekkel is.

Dagad a berlini botrány

Ujabb leleplezés, Eulenburg Kivándorol Inog egy miniszteri szék

Berlin, október 30.

Az udvarnál, az előszobákban és a magas társaságokban van még nem egy gróf Hohenau és Lynar. Az udvari körökben már évek óta tudtak a botrányos üzmekről. A legutolsó időben egy nagyon magas udvari méltóság, mikor azt kérdezték, hogy az udvar miért nem akadályozza meg a Hardenpört, így válaszolt:

— Ezzel a pörrel úgy vagyunk, mint a nyugatafrikai háborúval. Senkinek merő felségével beszélni, mert különben alaposan és érezhetően elveszlené az uralkodó kegyét.

Berlin, október 30.

A Moltke-Harden pör a legsúlyosabban Eulenburg Fülöp herceget, volt bécsi nagykövetet kompromittálta. A kínos botránypör nagyon megviselte a herceget, aki ezek után nem kíván többé Európában maradni. Eulenburgnak szilárd elhatározása, hogy elhagyja Németországot és Afrika éjszakai partján fog letelepedni. A herceg már meg is bizott egy berlini szállítót a költözéssel.

Berlin, október 30.

Beseler igazságügyminiszter állása hir szerint megrendült. Ennek oka az, hogy a Moltke-Harden pör vezetését egy egészen fiatal bíró kezébe adta, holott a kormány körében azt hitték, hogy régi, tapasztalt bíró fogja teljesíteni a nagy felelősséggel járó földadatot. Jogászörökben azt hiszik, hogy a konfliktus csak később fog kitörni.

Berlin, október 30.

Gordon igazságügyi tanácsos irodája közli, hogy gróf Moltke felebbezni fog a felmentő ítélet ellen, mielőtt a törvényszék írásban kézbesíti a megokolást.

A nagy pénzváltás Ostrom egy pénztárat ellen

Rotterdam, október 30.

Rotterdamban vaklárma következtében tegnap a betevők ezrei megrohanták a városi takarékpénztárt és visszakövetelték pénzüket. Hasztalan iparkodtak megnyugtanni a rettegőket, hogy félrevették őket, a nép, legnagyobb részét mesteremberek, szegény napszámosok, naphosszant ott tologlottak, hogy bejuthassanak a pénztárhoz. Rövid idő alatt félmillió apró betétet fizetett vissza a takarékpénztár. Az eső zuhogott, de a közönség még akkor sem távozott, mikor délben bezárták a pénztárt. Végre is lovasrendőrség és huszárság vonult ki. A nagy tolongásban sokan megsebesültek. Ma egész nap tartott a roham a takarékpénztár ellen. Minden betevőt azonnal kielégítettek. Kiderült, hogy tervszerűen terjesztették a bankról a hamis híreket.

Merénylet egy orosz herceg ellen

Vjatka, október 30.

A délben a székesegyházból visszatérő Gorcsakov herceg főszertartásmester és helyettes-kormányzó kocsijára bombát vetettek, amely azonban nem robbant fel. A tettest, egy volt gimnazistát, abban a pillanatban, amidőn revolverét a kormányzóra irányozta, a herceg kíséretében levő egyik cserkeszkatona agyonlőtte.

Orvossztrájk lesz Aradon

Harc a munkáspénztár ellen.
Az orvosok ultimátuma. Sztrájk
november elsején

Harmincezeren orvos nélkül

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Arad, október 30.

Az aradi orvosok között már hónapok óta nagy az elkeseredés a kerületi munkásbiztosító pénztár ellen, amely most az államosítás után sem akar az orvosoknak tisztességes díjakat fizetni. A pénztár igazgatósága ellen valóságos forrongás volt az orvosok testületében, akik azzal fenyegették meg a munkáspénztárt, hogy ha követeléseiket nem teljesíti, akkor a pénztár betegeivel szemben sztrájkba lépnek. Sok huza-vona után ma este gyűlést tartottak az orvosok és követeléseik tekintetében ultimátumot állapítottak meg, amelyet nyomban átküldtek a munkáspénztár elnökéhez. Ha a pénztár igazgatósága az ultimátumot nem fogadja el, pénteken, november elsején az összes aradi orvosok sztrájkba lépnek és a pénztár betegeinek gyógykezelését megtagadják. Az orvosok határozatának híre gyorsan terjedt el Aradon és nagy izgalmat okozott. A pénztárnak harmincezer tagja van és így a sztrájk harmincezer munkásember életkérdése. De mint társadalmi jelenség is nagy érdeklődésre tarthat számot az orvosok szokatlan állásfoglalása, különösen azért, mert az orvost törvény kötelezi a beteg gyógyítására és az első orvos-sztrájk a szociális harcok történetében is izgató ujság. Az orvosok mai ultimátuma és az igazgatóság álláspontja között óriási űr tátong. Az orvosok a pénztár tagjainak szabad orvosválasztását követelik, de kerületi korlátozással és tagonkint, nőtlen ember után legalább hat korona, család után legalább kilenc korona orvosi díjat kérnek. Ezzel szemben a pénztár igazgatósága a teljesen szabad orvosválasztás híve és tagonkint nem hajlandó öt koronánál többet fizetni.

Mit mond a pénztár elnöke?

A HIR tudósítója fölkereste Czukor László aradi nagykereskedőt, a munkáspénztár elnökét, aki a készülő orvos-sztrájkrol a következőket mondta:

— A munkáspénztár igazgatósága a végsőkig elment már az orvosokkal szemben. Hajlandó respektálni a szabad orvosválasztás elvét, ami által valamennyi orvos jövedelméhez járhat a pénztárnál, amely eddig csak nyolc orvost foglalkoztatott, de nem fogadja el a kerületi korlátozást. Ami a díjakat illeti, a pénztár nem fizethet többet orvosoknak a befolyó tagdíjak huszonöt százaléknál, mert a jövedelmek hetvenöt százaléka kórházra, gyógyszerekre és adminisztrációs költségekre kell. A pénztár országos központja sem engedi meg, hogy erönkön túl menő követeléseket teljesítsünk. Ma estére gyűlésre hívtam össze a pénztár igazgatóságát, ahol az orvosok ultimátumát előterjeszttem. Nem hiszem, hogy az igazgatóság az ultimátumot elfogadja.

Az orvosok holnapra várják a munkáspénztár határozatát. A hangulat nagyon harcias közöttük, az orvosok országos szociális mozgalmának is sok vezérharcosa az aradi orvosok testületéhez tartozik.

Nem enged a munkáspénztár Éjszakai ülés

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Arad, október 30.

A munkásbiztosító pénztár igazgatósága ma este nyolc órakor ülést tartott, amelyen az orvosok ultimátumát tárgyalták. Az ülés nagy viharok között folyt le és éjjelkor ért véget. Kimondta az igazgatóság, hogy hajlandó az orvosi díjakat betegenként megállapítani, de egy tag után nem tud többet fizetni hat koronánál és az orvosok túlzott követeléseit nem teljesíti. A gyűlés megbízásából Reisinger Sándor igazgatósági tag tárgyal holnap az orvosokkal. Ha nem tudnak megállapodni, a munkáspénztár a belügyminiszterhez fordul, hogy kötelezze a hatósági orvosokat a pénztár betegeinek gyógyítására.

Kitör a sztrájk

A HIR munkatársa késő éjszaka beszélt dr. Leitner Ernővel, az orvosmozgalom egyik vezérével és közölte vele a munkáspénztár igazgatóságának határozatát. Leitner doktor így nyilatkozott:

— Mi kimondtuk az utolsó szót. Követeléseinkből semmit sem engedhetünk. Ha a pénztár igazgatósága követeléseinket nem teljesíti, mulhatatlanul sztrájkba lépünk. A pénztár kiküldöttjének föltételeit holnap délelőtt visszautasítjuk és holnap délben kitör a sztrájk.

Az orvosok testülete holnap délelőtt újra gyűlést tart és meghallgatja a pénztár megbízott igazgatójának békeföltételeit. Minthogy ezek nem kielégítők, a további tárgyalásokat megszakítja és kimondja a sztrájkot.

MŰVÉSZET

SZINHÁZ ZENE KÉP KÖNYV

* **A bálkirálynő.** A Népszínház-Vigopera összes próbatermeiben, díszletfestő- és jelmez-műhelyeiben megindult a munka az idei főszezon első nagy külföldi operettjének, a *Bálkirálynőnek* az előkészítésére. Az operett, amely Londonból indulva diadalutjára, sorra hódítja a nagy európai városok közönségét, *The catch of the season* cím alatt két esztendő óta szünetlenül megy Angliában és a szövegében, zenéjében egyaránt finoman szőtt, nagyigényű darab méltó színrehozatalára az igazgatóság és a rendezés egész ambícióját beleviszi. Az operettet, amely a legmagasabb angol arisztokrácia életét viszi a színpadra, dr. Hevesi Sándor rendezé, szövegét Hicks-Hamilton, zenéjét Haines és Baker írta. E zenei részt némi pótlásokkal Mader igazgató állította be. A címszerep visszahozza a Népszínház színpadára Kury Klárát, akinek a legszebb és művészi egyéniségéhez teljesen találó feladat jutott. Partnere Jermyns herceg szerepében Csontos Gyula lesz. Általában a darab a Népszínház-Vigopera java erőit foglalkoztatja. A *Bálkirálynő* bemutatója november első felében lesz.

* **Királyszínház.** Verő György daljátéka, a *Palusi Madonna* szerdán, november 6-án kerül színre Fedák Sári, Környei, Szirmai, Csapó, Németh, Papir, Hajós Mariska és Szentgyörgyi Lenkével a főszerepben.

* **Zaccani a Vigszínházban.** Zaccani Ermete, a világhírű olasz színművész, a jövő hónapban vendégszerepeltet fog a Vigszínházban. Két kiváló szerepben lép fel és pedig: november 11-én a *Becstele*nekben, november 12-én a *Kisérte*lekben.

* **Cabaret-estély.** A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete november hó 2-án, szombaton este saját helyiségében táncal egybekötött fényes műsoru cabaret-estélyt rendez, amely iránt általános érdeklődés mutatkozik, úgy hogy jegyek már csak korlátozott számban kaphatók.

* **A Fidibusz Naptára.** Második évfolyamában, az előbbinél is dúsabb tartalommal jelent meg a Fidibusz 1908-ra szóló naptára. Szípközvetítő ötletek, pajkos vidámság vonulnak végig a kötetben, amelyet művészies karrikaturák, az ifjú magyar művészek legjobb alkotásai, tarkítanak. A százharmine oldalas kötetet az előfizetőknek elküldték már, egy korona husz fillérért pedig minden könyvkereskedés árusítja, de elküldi a kiadóhivatal (VIII., Rökk Szilárd-utca 9. sz.) is.

A KORMÁNY NEVÉBEN!

Elitették Lengyel Zoltánt kétnapi, Hajdu Gyulát tizennégy napig államfogházra. Fölebbeztek. Tüntetés országsszerte Lengyel mellett. Hogy lesz Magyarországon törvényszéki bíróból táblabíró!

Kétnapi izgalmas tárgyalás után döntött a bíróság Lengyel Zoltán és Hajdu Gyula ügyében. Az ítélet marasztaló. Az elnök szomorúan jelentette, hogy a király nevében Lengyel Zoltán két napi, Hajdu Gyula két heti államfogházzal lakol azért, mert a darabontok és a mostani kormány panamáiról lerántották a fekete leplet. A király nevében hirdették ki ezt a lesújtó ítéletet, vagy a kormány nevében? Az ügyvédek felebbeztek, a vád képviselője és a vádlottak is. Ez csak formáság. Mig benn a szűk tárgyalási teremben a nagy komédia utolsó jelenetét játszották, addig a folyosón, a törvényszék előtt, az utcán és az egész országban pálcát tört a közvélemény és a nép ítélete kedvező a vádlottakra, amely nemcsak felmentette, hanem csodálatos lelkesedéssel üdvözli őket mindenfelől.

Ünneplik a vádlottakat

Ítélet előtt

Az ítélet kihirdetése délelőtt tíz órára volt kitűzve, de csak tizenegy órakor vette kezdetét. A folyosókon, a lépcsőkön, ember-ember hátán szorongott. A bíróság tagjai s az érdekelt felek maguk is csak a legnagyobb erőfeszítés árán juthattak be a tárgyalóterembe. Amikor Lengyel Zoltánt, Vázsonyi Vilmost és Hajdu Gyulát megpillantotta a tömeg, viharos éljenzésben tört ki. A terem bejárájánál a rendre mindössze két rendőrt vigyázott. A tulnyomó emberáradat félre sodorta őket az utból s a terembe tódult, ahol minden talpalatnyi helyet elfoglalt.

Tizenegy órakor nagy mozgolódás támadt. Egyszerre elhalt a zaj, halotti csönd lett. Szepessy István elnökkel az élén elfoglalta helyét a bíróság.

— Figyelmeztetem a közönséget, szólott az elnök, hogy tekintettel az ítélet fontosságára, csöndesen viselkedjék.

A közönség tudomásul vette az elnöki figyelmeztetést s az ítélet rendelkező részét állva hallgatta végig.

Két napi államfogház

Egy kis tüntetés

Az elnök intésére Lengyel Zoltán és Hajdu Gyula a bírói sorompó elé állottak. Amikor az elnök odáig ért az olvasásban, hogy Lengyel Zoltánt két napi államfogházra itéli a bíróság, egyszerre kárba veszett az elnöki figyelmeztetés. Az emberek izgatottságukban nem bírtak magukon uralkodni. A fékevesztett indulat teljes erejével kitört.

— *Abcsug!* — kiáltották.

— *Éljen Lengyel Zoltán!*

Ő felsége a király nevében

Az újabb elnöki figyelmeztetés után elült a zaj s az elnök háborítatlanul olvashatta fel az ítélet rendelkező részét, amely így szól:

Ő felsége a király nevében!

A királyi törvényszék a következőleg ítelt: Hajdu Gyula és Lengyel Zoltán mindketten bűnösök a büntetőtörvénykönyv 479. szakaszába ütköző hivatali titok megsértésének vétségében és pedig Hajdu Gyula mint letles, Lengyel Zoltán

pedig a büntetőtörvénykönyv 69. szakaszának második bekezdése alapján, mint *bűnsegéd*, amelyet az által vittek véghez, hogy Hajdu Gyula, mint az állami számvevőszék hivatalnok a hivatalos minőségben kezéhez jutott iratokat, tudva, hogy tartalmuk hivatali titkot képez, az állam és magánosok ártalmára Lengyel Zoltánnal közölte; Lengyel Zoltán pedig e cselekmény elkövetésében közreműködött akként, hogy Hajdu Gyulát elhatározásában elősegítette és így annak elkövetését szándékosan előmozdította. Ezért büntetésül Hajdu Gyula tizennégy napig államfogházra és akkor viselt hivatalának elvesztésére ítélték, s e büntetésből az előzetes letartóztatás által két nap kitöltöttnek vétetik. Lengyel Zoltán két napi államfogházra ítélték. A bűnjelek közül az elvett iratok az állami számvevőszékhez visszaküldetnek, a többi bűnjelek pedig *elkoboztatnak*.

A rendelkező rész után a több ivre terjedő tartalmas megokolást olvast fel az elnök.

Felebbeznek

Vázsonyi tréfája

Tizenkét órára járt már az idő, amikor az elnök elkészült az ítélet felolvasásával. Ezután a felebbezések bejelentése következett. Dr. Nagy Béla ügyész a vádlottak terhére súlyosbíttásért, a vádlottak és védőik pedig a bűnösség kimondása miatt felebbeztek.

Lengyel Zoltán védője dr. Vázsonyi Vilmos, akit nagyon felbosszantott a marasztaló ítélet, így jelentette be felebbezését:

Tekintetes törvényszék, *nagyságos királyi táblai elnök ur!* A bptás 385. szakasz „b” pontja alapján felebbezek azon az alapon, hogy a vádbeli cselekmény nem büntetendő cselekmény. Kérem az ítéletnek írásban való kézbesítését, már csak azért is, hogy mint a *Fazekas-ügyben*, megfelelő idő teljen el, amíg az ügy fölkerül a táblára.

Szepessy István bíró, aki még nem táblabíró, rögtön elérte a célzást és mosolygott:

Ezt az indokolást én egyszerűen úgy tekintem, mintha nem halottam volna — mondta az elnök. Nekem a Fazekas-ügyhöz semmi közöm. A felebbezéseket egyébként tudomásul veszem.

Tüntetés a parlamentig

Az ítélethirdetés után óriási zaj keletkezett. Sokan abugolni kezdtek az ítéletet. Majd viharosan megéljenzették Lengyel Zoltánt. Az emberek a folyosón vállalkra emelték a képviselőt és nagy ováció közepette kísérték végig az utcán egész a parlamentig.

A képviselőházban

A képviselőház folyosóján izgatottan várták az ítéletet. Mindenki biztosra vette Lengyel Zoltán fölmentését és nagy volt a meglepetés, amikor a két napi államfogház híre megérkezett.

— Ez az ítélet — mondották — nem igazságos. Emberileg érthető azonban, mert Lengyel olyan nyíltan és keményen beszélt a bírósággal, hogy annak aztán az ítéletben volt nyoma. De nem hangzott még el az utolsó szó! Majd mire a felső bíróság elé kerül a dolog, — más kormány lesz már és akkor helyrehozzák a mai tévedést.

Vázsonyi is megjelent a folyosón és részletesen fejtegette, hogy Lengyel okvetlenül kellett volna menteni.

Lengyel Zoltán az ítéletről

Könyvet ad ki a pőről

A *Hir* munkatársa felkereste ma Lengyel Zoltánt, a lezajlott pör főhősét, aki a tárgyalás anyagáról a következőképp nyilatkozott:

— Annyit irtak már és annyit kellett beszélnünk e büntetőjogi jelentéktelen ügyről, hogy igazán nem kellene vele foglalkozni. A háttérre és a kisérő körülmények azonban még sokáig érdekesek lesznek. Ezért határoztam el: az egész anyagot egy kötetben kiadni. Hadd olvashassa el mindenki és alkosson magának tiszta képet.

Sok szó esett a tárgyalás folyamán arról, hogy e pör összefüggésben áll a Polónyi-féle sajtópörrel. Képviselő urnak is ez a véleménye? — kérdezte munkatársunk:

— A kiindulási pontja fel lett tárva. A Polónyi-ügyből eredt. Neki eddig is az volt a fogása, hogy az ellene indított ügyekben nem tudván magát tisztázni, az ellenfelét igyekezett láb alól eltenni. Csakis ilyen ellentámadással tudta a Füzesséry-affért, a Splényi és a Szávay-féle sajtópöröket beszűntetni ítélet és bírói tárgyalás nélkül. Pedig akkor százszor súlyosabb vádakkal illették és sohase vett miattuk elégtételt. Nem is vehetett. Így akarta az én bordámat is betörni. Pajkos tollu embereket és szennylapokat szerződöttetett rágalalmazomra. Ügynökök és detektívek házaltak ügyfeleimnél. Kerestek. De nem találtak. Ekkor jött kapóra a Hajdu-ügy. Nem büntető szempontból, de politikai eszközként kezelték. Sikarült beleugratni a kormányt. Rendelkezhetett hatalmi eszközökkel sajtójával. Egy hét alatt másfél-ezer cikk ontotta ellenem gyalázkodásait. Nyugodtan nézhettem végig és vártam — dum defluat annus. Éreztem, hogy az igazság itt is az én részem van.

— Mit szól képviselő ur a marasztaló ítélethez?

— A per lényege nem az, ami történt. Egy tisztviselő többre tette az igazi állami érdeket a formánál. A tény az, hogy elherdálják ellenőrizetlenül az állam vagyonát. Teszi ezt egyik kormány ügy, mint a másik. De a közvélemény megghamisítását soha senki üzte olyan nagy stilben, mint Wekerle, és olyan félrevezető álarc alatt, mint ő. Ez a tény. Ezzel szemben áll a forma: a hivatalos titok. Ez védi az államélet ütközését. De mint azt Vázsonyi oly találóan megjegyezte, ez csakis a jogos államérdeket védheti, a *visszaélést* nem. A *törvény nem lehet a bűnpalástolás eszköze*. Hajdu tehát fegyelmileg hibás, de nem bűnös. Én még kevésbé. Hozzám az én minden tevéleges közreműködésem nélkül, tisztán az ő erkölcsi és hazafias fanatizmusából kerültek az akták. Nyugodt időben ez úgy le nem folyt volna, ahogy történt. Amde akkor — életem legviharosabb időszakában, mikor becsületesem pályáztak, még gondolkodásra se volt időm. Mindenki hozott adatokat. És én kénytelen voltam elfogadni, nem nézve, ki és mit hoz, nem tekintve, ki a barát, és ki a spicli. S ha a formai jog szerint el is ítélték az embert, akkor sem tehetek, mint író és képviselő, ezután sem másként. Aki hozzám azzal jön, hogy lopják az állam vagyonát, hogy visszaélnék a közhatalommal, azt nekem el kell fogadnom és adatait nem szabad visszautasítanom. Máskülönben érdemetlen lennék polgártársaim bizal-

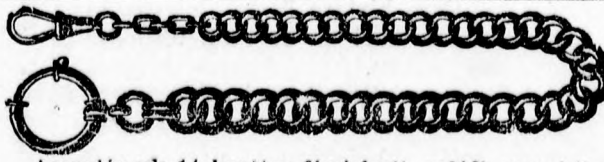
Ki ezen lapra hivatkozik, megkapja ingyen és bérmentve új 3000 ábrát tartalmazó árjegyzékemet, mely valóságos tanácsadó az ékszervásárlóknak.

SCHÖNWALD IMRE
PÉCS

Orásmester és ékszergyáros.

MAGYARNAK PÉCS!
NÉMETNEK BÉCS!
NE KÜLDJÜK PÉNZÜNKET KÜLFÖLDRE!

Figyelmeztetem a n. é. közönséget arra, hogy külföldi cégek ábráimat utánozzák s így ezek egyformák, csak hogy az árjuk a valóban silányosság és értéktelen!

Aranyláncok 14 karátos fémjelzett, valódi aranyból a legnagyobb választékban! — Láncoknál a köves lógókat nem mérem, mert olcsóbb mint az arany és így a vevő nem károsodik. — 25 grammos aranylánc (lógók nélkül) **60 KORONA.**

mára és hivatásom kötelességeit szegném meg.

— Azt hiszem nem lehet a kormánynak sem kellemes, hogy az akták nyomán keletkezett botrány tovább is foglalkoztassa a közvéleményt — mondta munkatársunk.

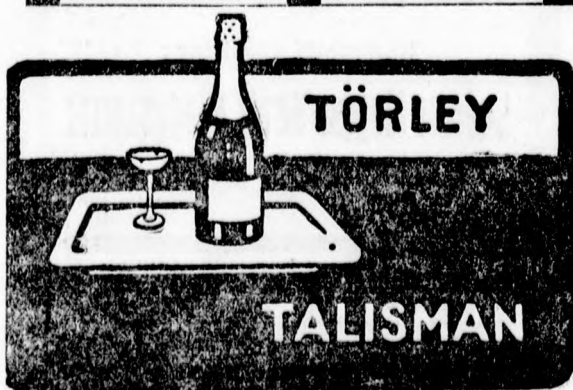
— Ön a kormány iránt érdeklődik. A kormány, szegény bakot lőtt. Első percében azt hitte: én rólam von szó. Azért kezdtek el tüzzel-vassal. Kiderült, hogy róluk van szó. Saját vermükbe estek bele. Most ugyan, érdemes-e kétnapi államfogházért magára böszíteni a politikusok egy csoportját, egy csomó lapot és tíz hónapon át kavartatni a saját piszkát. A baklövészek azonban folytatódhatnak. Azért a két napért úgy látszik még kétszer — a táblán és a Kurián — akarják élvezni a saját szennyeseik büzeit. Mert hát az ügyész felelbezt. És így elülről tárgyalódnak az összes — ügynöki díjak, békeközvetítés, oroszánvadászat, szénszállítás — az állam számlájára.

— Sokat beszélnek manapság a bírói függetlenség kiépítéséről. Képviselő urnak most alkalma lenne ez ügyben erősebb akciót kifejteni.

— A bíróságról és az ítéletről nem nyilatkozhatom. Érthető. Azonban kijelenthetem, hogy engem sem az ügyészszel, sem az ítélettanácssal szemben a legkisebb animozitás sem vezet. Nincs miért. Ők csak beosztott szerepet vittek. Most már az ügy ezen stádiumában kellett valakinek ezt véglegesíteni. Én sohse teszem az embert felelőssé a nem egyéni tényekért. Ezek pedig nem azok. Itt a rendszer a büns. Egy tanácsost és egy ügyészt nem lehet kiszakítva az egészből bírálni. A magyar bíróság nem független. Az ügyészség pedig egészen függő. S egy ítélet sohasem három ember műve, mert abban többnyire kifejezésre jut az egész törvényszék hangulata. A magyar bíróságnak nincs a hatalommal szemben ellenálló szava. Ime, Fazekast is elítélték a darabontok idején, később felmentették. Ellenem eddig szinte száz ügyet indítottak. S ha Döleschall — sajnos, volt bíró — nagy szelleme nem állt őrt — egyszer már el is ítélték volna teljesen ártatlanul. Mert az akkori kormánynak úgy tetszett volna. Ime, nézze ön a Harden-pórt. Vonjon párhuzamot. A német bíró tud elítélni is, felmenteni is. A magyar bírónak is van lelkiismerete. De nem tud megbirkózni a rendszerrel. Kitér tehát előle. És névleges büntetést ad ott, hol ártatlant lát. Hogy fölfelé se legyen baj, lefelé sem. Itt a hiba. Mert egy ítélet — mint a Hardené is, egész nemzedéket tanít. És egy rossz ítélet egész nemzedéket ront el. Arra tanít, hogy ne legyen férfi a közéletben. Mert hisz ha az egész ember volt, ez sohase juthat el a törvényes elismeréshez. A bírónak tudni kell elítélni. De merni kell felmenteni. Mert egy felmentés sokszor nagyobb igazság és több elítélés, mint száz marasztalás.

— Ezért újra megnőtt bennem a gondolat: küzdeni a bírói és ügyészi függetlenségért. Kenyeret és jogot kell adni a bírónak, hogy ki tudja szolgáltatni a jogot kenyerét nem féltve és így csakugyan az legyen, aminek szánták, a társadalom és a politika hullámai fölött álló magas, tisztelt és tekintélyes testület. Amelynek kezéből a büntetést is büszkén viselhetjük.

Lengyel Zoltán egyébként erősen bizik abban, hogy a tábla megváltoztatja az ítéletet s úgy őt, mint Hajdu Gyulát fölmenti.

ELHARÁCSOLT MILLIÓK

A rejtelmes gróf halála

Zaklatott életű, különös ember hunyt el tegnap egy kis óbudai lakásban. A neve gróf Buttler János. Egyszerű gyári munkás volt, akit nagyapjának kalandos sorsa juttatott inséges állapotba. Az övénél izgalmasabb rémregényt maga az élet is alig komponált még.

Hová lettek a milliók?

Az óbudai munkás nagyapja ugyancsak gróf Buttler János volt, akinek ügye annak idején egész Magyarországot, a nemzet minden rétegét évekig lázban tartotta. Főpapok, mágnások, bírák, ügyvédek ádáz harcot küzdöttek a grófnak furcsa házassága körül s magának az uralkodónak is szerepe jutott a szenzációs hadakozásban. Erről csodálatosan szép regényt írt Mikszáth Kálmán *Különös házasság* címen s a remek mű tartalma híven fűdi a történeti valóságot.

Gróf Buttler János, kilenc hatalmas uradalom birtokosa, sárospataki diák volt a múlt század elején. Vakációzni Bornóera ment a Bernáth-családdhoz, jó barátja, Bernáth Zsigmond társaságában. Utközben megszálltak Bodrog-Olaszin, ahol báró Döry István szolgabíró beinvitálta a diákokat. Ez a Döry pokoli tervet főzött ki, hogy a lányát nőül vétesse Buttlerrel. *Szezszerka* János odavaló plébános ugyanis elcsábította Mária bárókisasszonyt s mikor a szegény közelgett, az apa férjet akart szerezni, a megessettnek. Előzőleg meggyilkoltatta a ti egyetlen tudóját, Medve Ignác orvost.

A grófnak volt már akkor választottja: Horváth Miklós földbirtokos bájos leánya, Piroška, aki a Bernáthék szomszédságában lakott. Visszautasította Döryék ajánlatát a szerelmes vőlegény s Döry aztán erőszakhoz folyamodott. Lefogatta embereivel s a gonosz plébános összekette Máriával.

Aztán megkezdődött az iszonyu küzdelem, amelyet Buttler a válás kimondásáért folytatott. Nejének, akivel egy napig sem élt együtt, pár hónappal később fia született s a harc aztán még hevesebbé lett. Évekig tartott a pör. Buttler azalatt rendes házasetetet folytatott, de nem a Döry-leánnyal. Végre, hosszú évek múltán megjött az ítélet. Buttler vesztett, mert főpapok, mágnások, hercegnők dolgoztak ellene.

Elkeseredve, öszülő hajjal, megtörtén állott élete hajójának roncsain. S akkor úgy élt, hogy törvényes neje minél kevesebbet örökölhessen. Két kézzel szórta a pénzt — jótékony célokra.

Egyszerre váratlanul meghalt, állítólag szívrohamra érte. El is temették nagy pompával. De valójában nem halt meg. Fabábu volt a koporsójában. Ő maga eltűnt — Piroškájával. Rejték helyükön boldogan éltek tovább s gyermekeik vidám zsvajva feledtette a rémes mulat. Lassankint híre ment az áthalálnak, de a Döry-család hatalmával megakadályozta, hogy a koporsót s a végrendeletet kinyissák.

Évtizedek múltán egy közönséges óbudai munkás követelte a fölbontást, hogy jogait érvényesítse.

Mikszáth — a bűnügyről

A Hír egyik munkatársa kérdést intézett Mikszáth Kálmánhoz, a Buttler-ről szóló regény illusztris szerzőjéhez, aki így nyilatkozott:

— A földgok mind a valósághoz híven vannak leírva. Legfontosabb — az esküvői jelenet, szinte fotográfia. Komponáltam a Piroška alakját, aki a valóságban *Bánusz* Julianna volt.

Mikszáth nyilatkozott arra az elleniratra

vonatkozólag is, amelyet regényének megjelenése után Budapesten kiadtak.

— Fölkeresett engemet a Döryék egyik rokona, kuriai bíró s azt kívánta, hogy egyszerűen semmisítsem meg a regényt, mert sérti a kegyeletüket s nem felel meg a valóságnak. Én azt kérdeztem, hogy van-e pár milliója, mert olyan sokba kerülne a megsemmisítése, — ha erre hajlandó volnék. A könyvem megjelent már francia, angol nyelven, Amerikában is. Így bizony szörnyen nehéz volna a „visszavonása.“ De meg nem is tartom szükségesnek. Mert igaz minden. Sőt még idealizáltam is.

Beleszól a király

Az óbudai Buttler unokaöccese, Kapun Ede aki gróf *Andrássy* Sándor gazdatisztje, szintén résztvevett abban a küzdelemben, amely a Buttler-örökösök érdekében folyt.

— Nagyatyánk, — beszélt Kapun Ede, — miután oly gazul behálózta s pörét végleg elvesztette, egyenesen a királyhoz ment. Elpanaszolta baját s kegyes fogadásra lelt. A király szentesítette hagyatiratát, amelyben törvényesítési Bánusz Juliannától született fiát. Ezt a hagyatiratot eljuttatta a főrendiházhoz, párdányi uradalmát pedig még életében a kincstárnak adta. Az előbbi — Döryék eljárására való tekintettel — olyan kikötéssel, hogy harminc évenként bontsák föl, meghíván a leszármazók családfőjét is, aki vagy átveszi a hagyatékot, vagy újabb harminc évre lezárják. (Gróf Buttler fia tudniillik annak idején eltűnt.) A fontos aktus 1867-ben történt meg először. Amidőn másodszer történt meg, a nagybátyám jelentkezett, de nem is törődtek vele.

A Döryék és rokonaik gondoskodtak róla, hogy gróf Buttler János ne jusson el addig sem, ahol a konkrét hatósági vizsgálat kezdődik.

Harc a vagyonért

A budai hajómunkás apja még őrnagy volt a Lichtenstein-huszároknál s az élete épp oly keserves módon folyt le, mint az édesatyjé. Üldözni kezdték őt is, amikor a vagyon kövéltelte s rejtelmes módon eltűnt. Fia nyomorba jutott s mint közönséges munkás tengődött. Közben megnősült és most özvegyén kívül szép, serdülő leánya siratja.

Az apa átadta fiának a testamentum hitelesített másolatát s az óbudai Buttler sok esztendőn át küzdött, hogy a családi címet és vagyon megszerezze. Miután pénz és befolyás hiányában sikertelen maradt a törekvése, három évvel ezelőtt feltűnést keltő lépésre szánta el magát. A képviselőház karzatáról ülés közben röpiratot szórt le a honatyák közé s elpanaszolta sérelmeit. A röpirat tartalma így bekerült a sajtóba, de Buttler tovább is hasztalanul kereste az igazát. Az unokaöccse, Kapun Ede szintén abbahagyta eljárását, mivel differenciák támadtak közte és óbudai rokona között.

A Hír egyik munkatársa ebben az ügyben fölkereste a főrendiház irodáját is, ahol a következőket mondták:

— A főrendiház 1901-ben megindította a kellő eljárást és kimondotta a magvaszakadást. Részéről az ügy befejezettnek tekintetik.

Buttler rokoni ezzel szemben hangoztatják, hogy fölületes, egyoldalú eljárás folyt. Gróf Buttler Jánost tegnap kívánsága szerint egyházi szertartás nélkül eltemették — a papok sokat ártottak nagyapjának s egész családjának — a felesége pedig, aki egyszerű zöldségárusnő, nem főzőzheti a pörösködés nagy költségeit. Ma délelőtt a család egyik tagjának ajánlatot tettek, hogy „felehaszonra“ előlegezik a költséget. Ilyenformán mégis lehetséges, hogy hatalmas bünpör indul meg s tisztázzák a páratlanul bonyolult ügyet.

KÖZGAZDASÁG

A budapesti gabonatözsde I. Készáru-üzlet

Változatlan áron elkelt 9000 mm. buza.
Rozs változatlan, zab, tengeri tartott.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 400 mm. 78.5 k. 24.30 K., 400 mm. 78.5 k. 24.40 K., 1000 mm. 78 k. 24.30 K., 500 mm. 78 k. 24.30 K., 100 mm. 77.5 k. 24.20 K., 200 mm. 77.5 k. 24.30 K., 100 mm. 77 k. 24.— K., 100 mm. 77 k. 24.20 K., 100 mm. 77 k. 24.10 K., 100 mm. 77 k. 24.20 K., 120 mm. 77 k. 24.10 K., 100 mm. 76.7 k. 23.80 K., 200 mm. 75.5 k. 23.70 K.
Pestvidéki: 100 mm. 77 k. 23.50 K., 100 mm. 77 k. 24.10 K., 200 mm. 76.5 23.85 K., 400 mm. 76.5 k. 23.80 K.
Bácskai: 1500 mm. 76.3 k. 23.90 K., 100 mm. 75 k. 23.50 K., 100 mm. 74.5 k. 23.50 K.
Fehérmegyei: 700 mm. 77 k. 23.— K., úszkös, 300 mm. 74.3 k. 22.60 K.
Felsőmagyarországi: 2200 mm. 77.3 k. 23.90 korona.
Mind három hónapra.
Rozs: 100 mm. 21.80 K., 100 mm. 21.90 K.
Árpa: 425 mm. 15.70 K.
Új tengeri: — 12.30 K.
Készpénzfizetés mellett.

Hivatalos jegyzés

Buza	kilos	Ára 100 kgr.	kilos	Ára 100 kgr.
Tiszavidéki (uj)	75	23.25	79	24.—
"	76	23.45	80	24.10
"	77	23.65	81	24.20
"	78	23.85	82	24.30
Fehérmegyei (uj)	75	23.—	79	23.90
"	76	23.25	80	24.—
"	77	23.50	81	24.10
"	78	23.75	82	24.20
Pestvidéki (uj)	75	23.15	79	23.90
"	76	23.35	80	24.—
"	77	23.55	81	24.10
"	78	23.75	82	24.20
Bácskai uj	75	23.—	79	23.90
"	76	23.25	80	24.—
"	77	23.50	81	24.10
"	78	23.75	82	24.20
Rozs	elsőrendű uj	22.05	22.80	
"	középmínőségű uj	21.85	22.—	
Árpa	takarmány, elsőrendű	15.80	16.—	
"	takarmány, másodrendű	15.60	15.80	
Zab	elsőrendű	16.40	16.70	
"	középmínőségű	16.—	16.30	
Tengeri magyar		14.85	14.50	
Repce	káposztarepce	34.50	36.—	

II. Határidő-üzlet.

Nem változott.
Kütesék. Az üzlet folyamán a következő kötésék történtek:
Áprilisi buza (1908) 24.90—25.——24.96
Áprilisi roz (1908) 23.28—23.38—23.36
Áprilisi zab (1908) 16.94—16.96—16.94
Májusi tengeri (1908) 14.24—14.32—14.28

Déli 1 órákor zárulnak.

Áprilisi buza (1908) 24.96—24.98
Áprilisi roz (1908) 23.36—23.38
Áprilisi zab (1908) 16.94—16.96
Májusi tengeri (1908) 14.28—14.30

Gabonaforgalom

1907. október 28-tól október 29-ig.

	Erkezett	Elszállított
Buza	71122	4004
Rozs	2507	—
Árpa	7256	—
Zab	104	3166
Tengeri	275	100
Liszt	200	8527
Korpa	—	3225

Délutáni határidő-üzlet:

4 1/2 órákor a következők voltak a záró ár-folyamok:
Áprilisi buza (1908) 24.98
Áprilisi roz (1908) 23.38
Áprilisi zab (1908) 16.94
Májusi tengeri (1908) 14.30

A budapesti értéktözsde

A külföldi tőzsdéről napról-napra rosszabb hírek érkeznek, amelyek hatása a mi tőzsdénken is érezhető. A mai tőzsde ennek folytán gyenge lefolyású volt, nagyon csekély üzlet mellett. A helyi piac tartott, ugyancsak a járadékpiac is.

Előzőzsde:

Külföldre gyengült.
Köttettek: Osztrák hitelrészvény 631.75—633.25. Magyar hitelrészvény 743.25—741.75. Magyar lezámitoló- és pénzváltóbank 462. Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 415.50—416. Rimamurányi vasmű 542.50. Városi villamos vasut 272.50. Hazai bank 275.50.

Déli tőzsde:

Alacsonyabb berlini jegyzésekre gyengült.
Köttettek: Osztrák hitelrészvény 630.50—

631.50. Magyar hitelrészvény 741.25—741.75. Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 416—418. Osztrák-magyar államvasut 650—650.50. Déli vasut 148. Rimamurányi vasmű 541.50—542. Közüti vasut 523—524.50. Városi villamos vasut 272.50—274.25. Magyar cukoripar 1600. Felten és Guilleome 912—917.

Utótözsde:

Irányzata élénk.
Köttettek: Osztrák hitelrészvény 631.50—631.—. Magyar hitelrészvény 740.25—741.—. Rimamurányi vasművek 540.25. Magyar jelzálogbank 416.25—417.50. Osztrák-magyar államvasut 649.50.

Zárulat délután 4 órakor

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 631.—. Magyar hitelrészvény 741.—. Rimamurányi vasművek 540.50. Osztrák-magyar államvasut 649.50.

Bécsi gabonatözsde

Buza: lanyhább. Rozs: lanyhább. Árpa: tartott. Tengeri: bányadt. Zab tartott. Idő: szép.

Bécsi értéktözsde

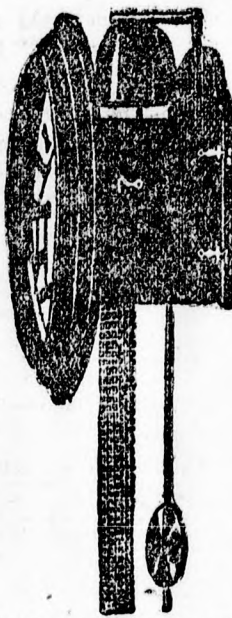
Bécs, október 30. 4 2/2% papír járadék 95.85 4% oszt. arany jár. 114.05. 1860. sorsjegy 147.50 Osztr. hitelsorsjegy 439.—. Angol osztr. bankrészv. 291.25. Bécsi Bankverein 522.50. Osztr.-magy. bank 17.66. Déli vasut 145.—. Duna gőzh. társ. 1003.—. Dohány részv. 403.—. Cs. k. arany (vert) 11.36. Német bank váltók 117.28. 4 2/2% ezüst jár. 95.70.—735 Osztr. koronajáradék 95.95. 1864. sorsjegy 253.— Osztr. hitelint. részv. 629.75. Union-Bank 529.—. Osztr. Länderbank 411.50. Osztr. m. áll. vasut 649.50. Elbe-völgyi vasut 423.—. Alpesi részv. 597.25. 20 frankos 19.20. Londoni váltóár 240.60. Lipótkohó —. Török-sorsjegyek 183.—

Bécs, október 30. 4% arany-járadék 110.— Tiszai és szeg. köles. sorsj. 140.60. Magy. hitel. részv. 741.— M. lesz. és váltó részv. —. Rimamurányi 539.50. M. cukoripar —. Adria hajózási r.t. —. Magyar koronajáradék 92.50. 4% magy. földteherm. kötv. 92.50. M. nyer.-k. sorsjegy 199.50 Kassa-Oderb. v. részv. —. M. keresk. bank —. M. Jelzálogbank 417.50.

Külföldi értéktözsde

Berlin, október 30. (Zárulat.) 4 2/2% papírjádék —. 4% oszt. arany jár. 97.25. Osztr. hitel. 197.90. Déli vasut 27.50. Orosz bankjegyek 216.25. 4% uj orosz kölesön —. Disconto Commandit 167.25. Dynamit Trust 1571.0. Harpeni 197.10. Unifkált török jár. 92.90. 4 2/2% ezüst járadék 95.75 4% magy. arany jár. 92.30. Magyar koronajáradék —. Osztr. m. államvasut 139.— Bécsi váltóár 85.25. Olasz járadék 102.—. Alt. Villamos Edison 193.25. Gelsenkirchoni 189.75 Laurakohó 218.—.

Torony harang ébresztő fali-óra,

kellemes erős hang, szép kivitelű számlappal, a csomagolással együtt

6 K 50 f.-ért

a nem tetszőt becserelem, vagy a pénzt visszaadom.

Schönwald Imre
PÉCS.

Aki e lapra hivatkozik, annak megküldöm legújabb óra-tanácsadó s árjegyzékemet ingyen és bérmentve.
Kockázat kizárva! Nem tetsző árut kicserélek, vagy a pénzt adom vissza!

Figyelemztetem a n. é. közönséget arra, hogy külföldi cégek ábráimat utánózzák s így ezek egyformák, csak hogy az árujuk a valóban silányabb és értéktelen!

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag.

R. B. 86967. sz. Gyógyít és felidit jótállás mellett: köszvény, reuma, astma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia, idegesség, étvágytalanság, sápkor, fogfájás, migrén, fehértífusz, influenza, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, aki 86967. sz. készülemmel által legfeljebb 45 nap alatt meg nem használta, a zonnal visszakapja a pénzt. Ahol már semmi sem használ, kérem az én készülememet megkísérteni; meg vagyok győződve készülemem biztos hatásáról.

EGY RIS KÉSZÜLEM 6 K EGY RAGY KÉSZÜLEM 8 K könnyebb betegségeknek alkalmasabb, mint a súlyosabbaknak. A központi elárúsítóhely sétküld utánvételt vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére.

MÜLLER ALBERT
Budapest, V/20. ker., Vadász-utca 34. szám.

Kiválások a 48-as pártból

— Kavarodás a kiegyezés körül. —
(Saját tudósítónktól).

A függ. pártból, mint köz-
(tudat

Kiváltak többen már,
Kilépett Barta, Hentaller
És Dcbroszláv se vár.

Kiválta székely Nagy György is
És folyt. következik,
Mert kilép sorra mindenki
Ki békát nem eszik.

És szájról szájra jár a hír,
A hír rendszerint szálló —
Hogy fehér kereszt borszesz
(volt

A legelső kiváló . . .
RIPP

Az Alföldi fehérkeresztes sósbor-
szesz egyedüli gyártója:

az Első

Alföldi Cognacgyár

Részvénytársaság

Kecskeméten.

Ő csász. és kir. fensége József
főherceg kamarai szállítója.

Kapható mindenütt.

Postán utánvétellel, vagy a pénz
előzetes beküldése után.

Óriási próbauveg csak 40 fill.

Budapesti főraktár:

Lederer Magyar Király gyógyszerár

V. ker., Marokkói-utca 2. szám.

SZÍNHÁZAK

Csütörtök, 1907. október 31-én.

M. KIR. OPERAHÁZ.

A zsidónó.

Opera 3 felvonásban.
Kezdeté 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Délután fél 3 óraker mérsékelt helyárakkal:
Egy szegény ifjú története

Színmű 5 felvonásban.
Este:

Rabensteini Bersabé
Színmű 3 felvonásban.
Kezdeté 7 óraker

NEPSZÍNHÁZ.

(Vig-Opera).
Délután 3 óraker mérsékelt helyárakkal:

A molnár és gyermeke.
Este:

A denevér.

Operett 3 felvonásban.
Kezdeté 1/8 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Dorian Gray

Dráma 5 felvonásban.
Kezdeté 1/2 óraker.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

A vig özvegy.

Operett 3 felvonásban.
Kezdeté 7/8 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Nincs elvámolni valója?

Böjzolat 3 felvonásban.
Kezdeté fél 8 óraker.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

A tenger.

Kezdeté 7/2 óraker.

KELETI-SZÍNHÁZ.

VII., Erzsébet-tér 15.
Telefon 88-90.

A főváros legegészségesebb berendezett mozgószínháza.

Céltűvő bosszúja. — Ihesz és Antonio. — Asszonyhatalom. — Lovagló iskola. — Japán fogság. — Narancs szüret. — Hajók a viharban. — A rabszolganő szerelme. — Hűség a sirig. — Iramszarvas vadászat és még két, az utolsó órákban érkezett attrakció.
Kezdeté 5 óraker.

Modern Színház-Cabaret

Andrássy-ut 69.
Három istennő. Prolog. Irta és előadja Pálmay Ilka. A trónörökös. Életkép. Irta Szomaházy István. Drágaság. Pesti jelenet. Irta Molnár Ferenc. Jus primae noctis. Operette. Irta Helai J. és Szirmai A. — Cabaret-számokban fellépnek: Pálmay Ilka, Medgyaszay Vilma, Keleti Júlia, Vörös Ily, Nyáray Antal, Kardos Andor, Súlyom Márton.
Kezdeté 9 óraker.

FOLIES CAPRICE

Igazgatók: LEITNER és KELETI Révay-utca 18. Rendező: RÓTY SÁNDOR
MA! Az előadás kezdete fél 9 óraker. MA!
Szenzációs újdonság! 11 óraker!

„Ländliche Unschuld“

Burlesk bohózat. Irta: Satyr. Rendező: Werner Manó.
Ezt megelőzi 9 és egynegyed óraker:

Biztos diagnózis

bohózat írta: Cagliostro.
Továbbá: Trebitsch Sándor és Baura Emil urak új szóló számaikkal.

Nappali pénztár délelőtt 9-11-ig és délután 3-6-ig.
Az I. emeleti Casino de Parisban este fél 12-től angol és francia különlegességek fellépnek. November 1-én a Casino de Parisban új műsor.

Badacsony-kávéház

VII., Erzsébet-körút 41. sz.
Ma és minden este

Nagyszombati BARNÁ LACI

volt állatorvostanhallgató vezetője alatt Balázs Pista 12 tagú álló zenekarával hangversenyez.

Családok találkozóhelye! Polgári árak!
Számos látogatásért s összes volt kollégái és jóbarátai szíves támogatásáért esd

Nagyszombati Barna Laci.

„Intim-Vendéglő“

VIII. Sándor-tér 4. (Gutenberg-palota.)
folyó hó 13-án megnyílt.

Fényes berendezés. Polgári árak.
Valódi magyar konyha. Közvetlen a termelőktől vásárolt kitűnő borok.

Számos látogatást kér
Takáts János és Társa
az Erzsébet-Sósfürdő vendéglőse.

Kedélyes Színház-Cabaret

TELEFON VIII., ÜLLŐI-UT 46. TELEFON 89-84.
89-84.
— Villamos megálló a József-körút sarkán.

Szenzációs újdonság! Szenzációs újdonság!
Először pont 11 és fél óraker

A DIVÁN

Henry Lavedan „AZ ÁGY“ szerzője nyomán a Kedélyes Színház számára írta: PIKÁNS.
! Azonkívül 20 új Cabaret szám !!
KEDÉLYES CABARET-VACSORA 1 KOR.

Vértess-féle sóborszesz
Minden házban szükséges.

Egyetlen egy és pedig a most befejezést nyert 20. osztálysorsjátékban nagyrabecsült vevőinknek a következő nagyobb nyereményeket fizettük ki: a **400.000, 90.000, 60.000, 40.000, 25.000, 2 á 20.000, 15.000, 10.000** és sok 5000 koronás és egyéb nyereményeket.

1/1 sorsjegy 12 korona. 1/2 sorsjegy 6 korona. 1/3 sorsjegy 3 korona. 1/4 sorsjegy 1 kor. 50.

TÖRÖK TÖRÖK TÖRÖK

A hét melyik napja különösen fontos Önnek?
Oly számot szíveskedjék nálunk megrendelni, mely azon nap mellett áll, melyen különös élményekben volt része.

Vasárnap	Hétfő	Kedd	Szerda
93311	119868	84780	28826
Csütörtök	Péntek	Sombat	
48081	59214	100673	

Szíves azonnali rendelést kérünk fenti számokra, legkésőbb f. é. november hó 9-ig, hogy a szerencseszámok közben el ne fogyjanak.

Török A. és Tsa Bankház R.-T. Budapesten.
Legnagyobb osztálysorsjegy-üzlet.

Főpont: Szervita-tér 3c. Filók: Váci körút 4. Teréz-körút 46.

Budapesti **CABARET** Teréz-körút 28. sz. (Bonbonnière) Telefon 52-88

Minden este 9-tól 12-ig új műsorral nagy előadás.
OKtóber 28-tól TELJESEN ÚJ MŰSOR!!

A VAJDA AZ ABBÁZIÁBAN — Új cabarett számok. ÚJ DARABOK: Egy válópör története. (Színházi paródia. A cupringer. A hurcolkodás.

László Rózsai, Ferenczy Károly, Mlle. Marguerite Chabauti, Nagy Endre és az egész művészcsapat.
Jegyek: Báránál, Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut. Zipszer-nél, Andrássy-ut és a Cabaret pénztáránál.

Szőlő olvanyokát
szállít, fajtisztaságért jótállva

legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Külföldi elismerésű tele
Tulajdonos: Caspari Frigyes, Medgyes 2. sz. Nagykülli megye.
!! Tessék képes árjegyzéket kérni !!

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőirtókos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgyző mint írásbelig bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Egy háromszobás lakberendezés 360 forinttól

kezdve, mely áll: 2 székreny, 2 ágy, 2 éjjeli székreny, 1 mosdó- és tükör márvánnyal 120 ft., 1 kredenc, 1 kihúzhatóasztal, 6 ebédlőszék, 1 szőnyegdívany, 120 ft., 1 kanapé, 2 fotel, 2 fantázia szék, 2 ülőke, 1 szalonasztal és 1 konzol és tükör selyemmel vagy pilással bevont 110 ft. Nagyobb és finomabb berendezés nagyon olcsó árakkal, sek, valamint egyes BUTOROK nagy választékban.

NAGY IMRE lakberendezési vállalkozó butorraktára
Budapest, Váci-körút 9. I. em. Szerecsen-utca sarok
365 képpel ellátott legmodernebb albumunkat 50 fillérvérvény beküldése ellenében megküldjük.

Világhírű **zongorák**
mint Bösendorfer, Ehrbar, Bechstein, Iboch, Gaveau Párisból stb. legolcsóbban vásárolhatók és bérelhetők.

Keresztély hírneves zongorateremben)
Budapest, Váci-körút 21. sz (Iparudvar).

Kérje ingyen és bérmentre nagy, gazdagon illusztrált főárjegyzékemet 3000-nél több ábrával mindennemű nickel-, ezüst- és aranyórák, mindennemű szolid arany- és ezüstórák eredeti gyári árban.

Nickel-Remontoir óra ... K 2.—
System Roskopf-Patent óra ... 4.—
Svájci eredeti System-Roskopf Patent Védjegyzett Nickel Sas-Roskopf horogony Remontoir óra ... 7.—
Goldin-Remontoir óra „Luna“ művel, duplafedeli ... 8.50
Ezüst Remontoir óra „Glória“ művel, nyitva ... 8.40
Ezüst Remontoir óra duplafedeli ... 12.50
Ezüst páncél lánc ugró gyűrűvel 15 gramm nehéz ... 2.80
Orosz-Tula-Nikkel henger Remontoir óra „Luna“ művel ... 10.50
Ébresztő-óra ... 2.00
Konyha-óra ... 3.—
Schwarzwaldi óra ... 2.80
Kakuk-óra ... 8.50
Minden óráért 3 évi írásbeli jótállás. — Kockázat kizárva! — Becserelés megengedve vagy a pénz vissza.

Első órágyár Brúxban. KONRAD JÁNOS cs. és kic. udvartól szállítg
BRUX, 741. szám. (Csehország) 10212

Egy háztartásban se hiányozhat a hírneves Majthényi-féle „Diadal“-sóborszesz mely gyógyhatásánál fogva feltűnőül az összes forgalomban lévő hasonló készítményeket. Egy kísérlet meggyőző mindenkit ezen áldásos házi szor kiváló tulajdonságairól.

Kis üveg ára — 40 fill.
Közép „ — 50 „
Nagy „ — 1.50 „

Főraktár: **Majthényi Béla** droguistánál
Budapest, IX., Várház-körút 15.

MAJTHÉNYI-féle **folyékony aranyozó**
(arany, ezüst, vörösréz, alumínium és antique színekben). Képek, rézképek, gipszfigurák és lámpák apróbb niptárgyak házi aranyozására.

1 üveg ára ecsettel 70 fill. 3 „ „ 2 kor.
Főraktár: **MAJTHÉNYI BÉLA** droguistánál
Budapest, IX., Várház-körút 15.

En **Csillag Anna**

285 cm. hosszú óriási Loreley-hajammal; ezt a haját az általam feltalált pomádé 14 hónapos használatával értem el. Ezt az egyedüli szernek ismerék el a haj kihullása ellen, a haj növesének előmozdítására, a hajtalaj erősítésére. Férfiaknál erős szakállnövesztést idéz elő és már rövid használat után, úgy a fej, mint a szakállhajnál természetes fontja és sűrűsége ad és a legkésőbbi őrségig megőrjí a haját a korai őszüléstől. Kezdoskedem, hogy teljeseen ártalmatlan. A Csillag Anna asszony által feltalált hajnövesztő pomádé használatával mindenki keső őrségéig sűrűnek és hosszúnak tarthatja meg a haját. Egyetlen szerben sincs annyi haj-tápláló anyag, mint a Csillag-pomádéban, amely joggal szerzett magának világhírű nevet, mert a nők és férfiak már az első tégely pomádé használatával a legjobb eredményt érték el, amennyiben a haj kihullása már néhány nap múlva teljesen megszűnik és új haj kezd nőni. Ezt a sikert a világ minden részéből ezrével érkező elismerő iratok bizonyítják, mert csak az igazság koronázza a sikert. Minden megrendelés gyáramból lesz közvetlenül megküldve, mivel sok hamisítás történik és azokat másképp nem ellenőrizhetem. Egy tégely 1, 2, 3 és 5 forint. Postal szétküldés naponta az összeg előzetes beküldése után vagy postai utánvétellel az egész világra a gyáról, ahová minden megbízás intézendő.

Csillag Anna
Wien, I., Graben 17.

APRÓ

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

Ajánlatokhoz, melyeket valamely jelleg alatt küldenek a Kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert éretük semmiféle felelősséget nem vállalunk.

Azokat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított négy hét alatt címzettjük el nem visz, a Kiadóhivatal megsemmisíti.

A NAP — A HIR apróhirdetési levelezőlapjai kaphatók: Budapesten és a vidéken minden hirdap-elárúsítónál.
ÉRVÉNYES 10 SZÓIG. ÁRA 20 FILLÉR.

Olcson levelezhet mindenki, aki
A Nap: A HIR apróhirdetési lev. lapját megveszi
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Házassodhat mindenki, aki
A Nap: A HIR apróhirdetési lev. lapja útján hirdet
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Állást kaphat mindenki, aki
A Nap: A HIR apróhirdetési lev. lapja útján hirdet
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Betöltendő állást hirdethet a legsikeresebben
A Nap: A HIR apróhirdetési lev. lapja útján.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Oktatást nyerhet mindenki, aki
A Nap: A HIR apróhirdetési lev. lapja útján hirdet
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Butor legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Adás-vétel legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Lakás legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Pénzkölcsön legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Gyümölcs legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Üzlet legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Ingatlan legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Levellezés
Bajza-utcában ablakon kinésű nőt osztóúrtútkön este 7 órakor várom a sarkon.
Építész. 12945

Házasság
Házasságokat ingyen közvetít a „Házasságok Ujságja” Budapest, Lillom-utca 54
Kérjen mutatványszámot 72.

Allást keresők
A t. c. gazdaközönség és iparvállalkozók figyelmébe ajánlom 1884 óta fennálló gazdasági és iparszemélyzeteket elhelyező irodámat. Gazdatisztek, gépészek, kovácsok, molnások, szesz-főzők, kertészek, kezesek és felelősséggel, főnököknek díjmentesen elhelyeztetnek. **Krakauer Armin, VI., Nagymező-utca 25. szám. Telefon 04-76. 10.003**

Betöltendő állások
308 állásról megjelent és ingyen küldetik az Országos Pályázati Közlöny mutatványszámára. **Budapest, Nap-utca 13.**

Mirtuskötőnök és segédmunkások felvételnek **Selmeci és Társai, Teréz-körút 26. 8331**

Részvénytársasághoz pénzbiztosítók, ügyvédök és üzletvezetők kerestetik. Pelteltek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. **Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13.**

Megbízható könyvtárosok magas jutalék, vagy fizetéssel felvételnek. **Heumann Mór** könyvkereskedésében, Szabadkán. 2739

Ellenőri állás betöltendő. Kerestetik továbbá 2 expeditor, főbb felügyelő, raktárnok, raktárvezető és hivatalnok. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. **Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13.**

Majorgazda kerestetik. **Krakauer Nagymező-utca 25.**

Erdőőr nős, kerestetik. **Krakauer Nagymező-utca 25.**

Kovács-gépezés nős, uradalomba kerestetik. **Krakauer, Nagymező-utca 25.**

Gépezés ki villanytelepet vezetni képes, nagyobb uradalomban felvételnek. **Krakauer, Nagymező-utca 25.**

Kertész nős, kerestetik. **Krakauer, Nagymező-utca 25.**

Oktatás
Polgáriskolai, reáliskolai, gimnáziumi, kereskedelmi egyéves önkénteségre képesítő vizsgára, mindenféle pótló- és javítóvizsgára a legelősebbek által legelősebb sikerrel előkészít. **„Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. szám I. em. 3. 10182**

Parlament gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjazatlan gépirás-oktatás. Magyar-német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiánál rendes tanárok által oktatott szaktantárgyak. **Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama.** Alapította **Markovics Iván 1883.** Hasonlít új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a **Gabelsberger Szakiskola,** ezeltől **Gyár-utca 4.,** (most kizárólag **Liszt Ferenc-tér 10.)** Címre vigyázzunk! A szakiskola írógépegektől s más utánzott nevi tanfolyamoktól független. **Telefon 64-68. Nyitva szept. 1-től július 1-ig.**

Stenográfia
Budapest legnagyobb és legkedveltebb gyorsíró-iskolája a
„STENOGRÁFIA”
országos **Gabelsberger magyar, német gyorsíró- és gépiróiskola.** Kereskedelmi szaktantárgyak.
Váci-körút 33. azelőtt Kazinczy-utca 8.

Magánvizsgára
előkészítetnek polgári iskolai, gimnáziumi és kereskedelmi iskolai tanulókat, továbbá felnőtteket, kik tanulmányaikat félbeszakították, szaktanárok felügyelete alatt. Díjazás csak siker esetén. **Dohány-utca 81. II. 2. 18581**

Polgári gimnáziumi magánvizsgákra előkészít (bülgyleket is). **Kerekes, Almássy-tér 16. 13778**

Butor
Különbéle butorok azonnali olcsón eladó. **Privát! Sándor-utca 30/A. Földsz. 5. ajtó.**

Uj rendszerű BUTORHITEL. **Butorok csakis** a legjobb kivitelben kaphatók készpénzért v. banknál törlesztendő részlete BALÁZS és TÁRSA butorraktárában **Budapest VI., Révay-utca 3. szám. Váci-körút mellett.**

A vásárolt butorok értékét egy bank fizeti nekünk ki, a vevő tehát a banknak maradványa, általában a butort mindenki készpénz-árban számíthatjuk. **A bankkölcsönt sem részlegzés sem egyéb költség nem terheli.**

Háló és ebédlő garnitúrák, csillárok, réz-ágyak, szőnyegdínyók, irodai berendezések, pénzeszközöket, olcsón eladók. **Be- raklározási Vállalat Budapest, Gerőly-utca 2. Bolt-szám 11.**

WECHSLER KÁROLYNÉ
VII., KIRÁLY-UTCA 23. I. e (Kazinczy-utca sarok)

Adás-vétel
Billiárd-asztal jó állapotban olcsón eladó. **Sándor-utca 30/A., földszint 5.**

Barackpálinka kecskeméti egy éves 2 hektó eladó. **Cím: Szelet mre Kecskemét, IX. Lőkör-sor 295.**

10.000 méter finom minőségű vászon, sifon, kanavász-maradékok **22 kraj-cárért,** damaszt-abroszok, szalvéták, törülközők, női ingek, ágy és asztal-garnitúrák nagyon olcsón kaphatók **Weisz Buda,** pest, **Síp-utca 22. J. 7. Vidékre utánvét mellett szállítok.** 314

Postakosár szép Batul-almát 2 kor. 50 fillérért szállít **Sterba Ödön Székely-Udvarhelyt.** 1651

Vezérkönyv a beszéd ért. tan. Pálinskától, új tantör szerint 2.50. A pénz előleges beküldése esetén portómentesen küldi **Kovács Gyula,** Nagytanya. 71

Egylovos kocsit keresek bérbe délelőtti használatra. Ajánlatot „Egylovos” címen a kiadóhivatalba kérek.

Pénz
Pénzkölcsönt banktól gyorsan, privától aznap folyósít **Márton, Rákóczi-ut 65. Válaszbélyeg. Telefonszám 61-75. 233**

Személyhitel
magánpénzt, kezes nélkül is, 24 óra alatt megszerzek 1-2 —3 havi lejárral. **Bankkölcsönt 3 nap alatt, havi vagy negyedévi törlesztéssel, részvénytársaságtól, nem szövetkezettől. Márton, Rottenbiller-utca 12., I. 14 szám. Telefonszám 84-68. Betáblázásokat házra, földre, telekre, II., III. helyre is két nap alatt elintézek olcsó kamatra. 10.005**

Állami valamint részvénytársasági tisztviselőket havi fizetést aznap folyósítom, az összeg részletekben is törlesztendő. **Válaszkölcsönt is. László, Jósika-utca 25. I. 8. 12946**

Pénzkölcsönt rövid lejárral. Törlesztés és jelzálogkölcsönt, I. és III. helyre is, valamint tisztviselőknél fizetési előlegeket egy helyben, mint a vidéken, saját információra aznap folyósítom. **Bank- és váltóbizományi ház, Parkas, VII., Vassaléni-utca 17. Válaszbélyeg/Telefon. 660**

Pénzkölcsönt 300 koronáig, kereskedőknek, iparosoknak, üzleteseknek, segédeknek, minden szakmából, gyári alkalmazottaknak, vidékre is. **Singer, Huszár-utca 1. Válaszbélyeg. Kereskedők, tisztviselők rövid lejáratú is. 18392**

Lakás
Két szoba, konyha, azonnali átvételre kerestetik. **Cím: Hernád-utca 35., 1/10.**

Csinosan butorozott szoba két urnak kiadó. **Tavaszmező-u. 6. földsz. 2. 8246**

Különbéle
Értesítés!
Van szerencsem tisztelt vejeimet értesíteni, hogy mindenféle redőny készítését elvállalom, szavatosság mellett, ugyintzen javításokat is eszközök. **Muzsik Márton, Rókk Szilárd-utca 8. József-körút 9. szám. 30102**

Szibériai menekült kit a program úzött el, vagyonát teljesen elvesztette, életét tengeri 5 gyermekével, visszautazna ezért könyörödományt kér, itt nem tud megélni. **Lakik Szondy-utca 30. Kotkin M.**

Jól jövedelmező iparvállalathoz üzem megnagyobbításra céljából társat keresek 6-10.000 koronával. **Cím a kiadóhivatalban. 315**

1 korona női kalap átalakítása és feldíszítése. **Virágüzlet, Népszínház-utca 22. Telefon 98-81. 1271**

Erősítő
Tokajhegyjai gyogybor gyengékedők, labdarúgóknak nélkülözhetetlen. **5/10. üveg K. 3.-, 7/10. üveg K. 4.20. Négy üveg rendelésnél bérmentve szállít. „Hegyalja” palackborok kiviteli vállalat Sátoraljaújhegy. 18495**

A FIDIBUSZ
1905-1906. évi teljes évfolyama megjelent díszkötésben, 300-nál több rajz, 4 teljes rajz, temérek humoros címszerű, vers, jözü tréfás apróság stb.

Ára 5 korona. Megrendelhető a FIDIBUSZ kiadóhivatalában **Budapest, V.II., Rókk Szilárd-utca 9. sz.** továbbá minden könyv- és papírkereskedésben, valamint az összes hirdap-elárúsítónál ugy Budapestben mint vidéken. — Kávőházak, kaszinók, társas- és olvasóklubok 15 százalék engedményben részeshűnek.

„THE ROYAL” beszélőgép
a legújabb modellokat szigorúan az eredeti gyári áron
45% ár-leszállítással
szállítunk havi 8-10 kor. részletfizetésre is, vidékre is bárhová

Láng Jakab és Fia grammofon nagykereskedők
Budapest, József-körút 41.
Fióküzletünk: VIII., Baross-tér 4. sz. és Budán, Zsigmond-u. 9. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

35 korona
egy divatos férföltöny vagy felöltő mérték után remek szabásban, finom gyapjuszövetekből.

FRIED ARMIN szabómesternél **Budapest, Váci-körút 39 H.** Vidékre minták bérmentve. Három öltöny rendelésnél éves vasuti jeggyel ellátott szabásom költségemen olasztatik.

Urak!
Fel a szemekkel!
A világon egyedülálló magánkezelés, a férfiere azonnali helyreállítására a **Dr. Lückesch Floricithin-tabletták** által. Jótállás 3-szoros. Minta és oktatási füzetke 4.40 fillér. Kapható minden gyógyszerárban és droguériában, vagy a Dresdener Bot. Laboratorium G. m. b. H. széküldési irodája által

E. Than, Wien, III., Postfach 5. 1000a

BUTOR teljes lakberendezéseket, készpénzért és banknál törlesztendő havi részletekre legelősebban szállít:
BARTOK FARKAS butornagykereskedő
BUDAPEST, VII., Király-utca 13. sz. Gozdu-palota, II. és III. udv.
HITELSZÁM TÁJÉKOZTATÓ fizetési feltételek:
300 koronáig havi 10 kor.
500 " " 15 kor.
600 " " 20 kor.
1000 " " 40 kor.
Előleg 5%. — Szabott árak, ugyanazok mint készpénzértéséknél. — Szállítás vidékre is. Felvilágosítás díjmentesen.
Album 1 korona.

Női óvszer.
Női orvosok által kipróbálva, nagyon megbízható és soha nem mondja fel a szolgálatot

Melussa-Ovale.
Minta oktatással együtt K. 2.40. Kapható minden gyógyszerárban és droguériában, vagy a Dresdener Bot. Laboratorium G. m. b. H. széküldési irodája által
E. Than, Wien, III., Postfach 5. 10100

Cigarettafázók!
Olcso és jó
100 drb kitűnő egyiptomi cigarettafüvet 13 fillér, **100 drb** parafával 24 fillér. Vidékre 6 csomag rendelésnél (60 doboz) utánvét mellett bérmentve.

BRUCK papírüzlet és nyomda
Budapest, VI., Nagymező-utca 6. sz. 29820

34 korona
egy divatos férföltöny vagy felöltő mérték után, remek szabásban, finom gyapjuszövetekből
Rosner B. és Társa férfi szabóknál,
Budapest, VI., Váci-körút 37. Vidékre minták bérmentve. 29820

18 forinttól
mérték után készítjük a legelőgánsabb férföltönyt, téllakabot, felöltőt francia, angol- és hazai szövetekből.

28 forinttól szalon, Ferenc József, Irakk és szakköltönyt a leginomabb krep- vagy himalaja-szövetekből. **Budapesti évi lakóknak kedvezményes évi részletekre is. Négy öltöny készpénz rendelésnél szabásunkat nagy mintagyűjteményvel vidékre is küldjük.**

GROSSMANN B. és TÁRSA
Budapest, Nagydófa-utca 3.

A gyomorbajt kiöli a „TAKÁTS”-féle szab. állítható gyomorvédő-öv, **HATÁSA RÖGTÖNI.**
Minden életveszélyes gyomor- és has-betegség ellen. Nemcsak a szék- és vizelethozatát mert adatai fogja átalmánny. Ára férfi v. női I. számú 4. kor. II. számú 5. kor. III. számú 6. kor. IV. számú 7. kor. V. számú 8. kor. VI. számú 9. kor. VII. számú 10. kor. VIII. számú 11. kor. IX. számú 12. kor. X. számú 13. kor. XI. számú 14. kor. XII. számú 15. kor. XIII. számú 16. kor. XIV. számú 17. kor. XV. számú 18. kor. XVI. számú 19. kor. XVII. számú 20. kor. XVIII. számú 21. kor. XIX. számú 22. kor. XX. számú 23. kor. XXI. számú 24. kor. XXII. számú 25. kor. XXIII. számú 26. kor. XXIV. számú 27. kor. XXV. számú 28. kor. XXVI. számú 29. kor. XXVII. számú 30. kor. XXVIII. számú 31. kor. XXIX. számú 32. kor. XXX. számú 33. kor. XXXI. számú 34. kor. XXXII. számú 35. kor. XXXIII. számú 36. kor. XXXIV. számú 37. kor. XXXV. számú 38. kor. XXXVI. számú 39. kor. XXXVII. számú 40. kor. XXXVIII. számú 41. kor. XXXIX. számú 42. kor. XL. számú 43. kor. XLI. számú 44. kor. XLII. számú 45. kor. XLIII. számú 46. kor. XLIV. számú 47. kor. XLV. számú 48. kor. XLVI. számú 49. kor. XLVII. számú 50. kor. XLVIII. számú 51. kor. XLIX. számú 52. kor. L. számú 53. kor. LI. számú 54. kor. LII. számú 55. kor. LIII. számú 56. kor. LIV. számú 57. kor. LV. számú 58. kor. LVI. számú 59. kor. LVII. számú 60. kor. LVIII. számú 61. kor. LIX. számú 62. kor. LX. számú 63. kor. LXI. számú 64. kor. LXII. számú 65. kor. LXIII. számú 66. kor. LXIV. számú 67. kor. LXV. számú 68. kor. LXVI. számú 69. kor. LXVII. számú 70. kor. LXVIII. számú 71. kor. LXIX. számú 72. kor. LXX. számú 73. kor. LXXI. számú 74. kor. LXXII. számú 75. kor. LXXIII. számú 76. kor. LXXIV. számú 77. kor. LXXV. számú 78. kor. LXXVI. számú 79. kor. LXXVII. számú 80. kor. LXXVIII. számú 81. kor. LXXIX. számú 82. kor. LXXX. számú 83. kor. LXXXI. számú 84. kor. LXXXII. számú 85. kor. LXXXIII. számú 86. kor. LXXXIV. számú 87. kor. LXXXV. számú 88. kor. LXXXVI. számú 89. kor. LXXXVII. számú 90. kor. LXXXVIII. számú 91. kor. LXXXIX. számú 92. kor. LXXXX. számú 93. kor. LXXXXI. számú 94. kor. LXXXXII. számú 95. kor. LXXXXIII. számú 96. kor. LXXXXIV. számú 97. kor. LXXXXV. számú 98. kor. LXXXXVI. számú 99. kor. LXXXXVII. számú 100. kor.

TAKÁTS DÁNIEL NAGYVÁRAD, Sorompó-u. E. CIM MEGÖRZENDŐ.

30 korona
finom szövetből divatos férföltöny vagy felöltő mérték után remek szabásban és finom kivitelben „Hajzi Versenyszabóság” **Budapest, VII., Thököly- (Csömör) ut 3. szám I. em.** — Vidékre minták bérmentve.

„MAGYAR” TEXTILIPAR.
Folyóirat. 10008
A pamut-, gyapjú-, len-, kender-, selyem- és juta ipari és kereskedelmi közlöny.

Szerkesztőség és kiadóhivatal **Ujvidéken.**
Megjelenik havonta 2-szer.
Előfizetési ára egy évre 12 kor.

Beraktározási előlegező- és butorszállítás vállalat.

Női óvszer.
Női orvosok által kipróbálva, nagyon megbízható és soha nem mondja fel a szolgálatot

Melussa-Ovale.
Minta oktatással együtt K. 2.40. Kapható minden gyógyszerárban és droguériában, vagy a Dresdener Bot. Laboratorium G. m. b. H. széküldési irodája által
E. Than, Wien, III., Postfach 5. 10100

Cigarettafázók!
Olcso és jó
100 drb kitűnő egyiptomi cigarettafüvet 13 fillér, **100 drb** parafával 24 fillér. Vidékre 6 csomag rendelésnél (60 doboz) utánvét mellett bérmentve.

BRUCK papírüzlet és nyomda
Budapest, VI., Nagymező-utca 6. sz. 29820

A NAP — A HIR Apróhirdetési-levelezőlapjai kaphatók: Budapesten és a vidéken minden hirdap-elárúsítónál. • Érvényes 10 szóig. • Ára 20 fillér.